Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной ноябрин 21-нээ гарана | № 264 (14375) | 1976 оной ноябрин 11, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

КРЕМЛЬ СОО ХӨӨРЭЛДӨӨН БОЛОБО

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Москвада ерээд байһан ЛАР-ай Революционно командованиин Соведэй гэшүүн, Ливиин Араб Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ахамад командалагша Абу Бакр Юнес Джабертай ноябрин 9-дэ Кремль соо уулзажа хөөрэлдэбэ. ЛАР-ай Революционно командованиин Соведэй Түрүүлэгшэ М. Каддафиин эльгээһэн бэшэгые А. Б. Джабер А. Н. Косыгинда дамжуулан барюулаа.

Хани барисаанай оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ СССР-эй ба Ливиин хоорондохи харилсаае саашадань бэхижүүлхэ хэдэ хэдэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна.

(ТАСС).

ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ, АХА ДҮҮ ЁҺОНОЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

ХАНИ ЁҺОНОЙ АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР

ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэ-
...екретарь нүхэр Эдвард
... түрүүтэй Польшын
... Республикын пар-
... гүрэнэй делегаци
...С-эй ЦК-гай, СССР-эй
...вно Соведэй Президиу-
... СССР-эй Министрнүү-
... Соведэй уряалаар хани
... албанай хэрэгээр
...онин 9-дэ Москвада

...ПСС-эй ЦК-гай Гене-
... секретарь Л. И.
...нев, КПСС-эй ЦК-гай
...итбюрогой гэшүүн,
...Р-эй Министрнүүдэй Со-
... Түрүүлэгшэ А. Н.
Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев болон бусад тусхай тушаалтад ПНР-эй, СССР-эй Гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Белорусска вокзал дээрэ нүхэр Э. Герегые, делегациин гэшүүдые халуунаар үнэн зүрхэнһөө амаршалан угтаба.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй гурбан түрэлэй сэрэгэй хүндэлэлэй харуул жагсаагдаа. Хүндэлэлэй харуулай начальник нүхэр Э. Герегтэ рапорт үгэбэ. ПНР-эй. СССР-эй Гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдөө. Нүхэд Л. И. Брежнев, Э. Герек совет сэрэгшэдэй жагсаалай урдуур ябажа мэндэшэлэлдэбэ Пионернүүд польско ба совет хүтэлбэрилэгшэдтэ баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Э. Герек, А. Н. Косыгин, П. Ярошевич автомашинануудта һуужа, мотоциклистнүүдээр үдэшэгдэн, Кремль тээшэ ошобо. Замдань олон мянгаад москвагайхид совет ба польско хүтэлбэрилэгшэдые хүндэтэйгөөр халуунаар амаршалан байна. Ниислэл хотын илсэнүүд, талмайнууд Польшын Арадай Республикын, Советскэ Союзай Гүрэнэй тугуудаар, «Аха дүү социалис Польшын түлөөлэгшэдтэ халуун амар мэндэ!», «Совет-польско хэтын, эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!», «Поляк арадай дайшалхы манлай — ПОРП мандаха болтогой!» гэжэ поляк ба ород хэлэнүүд дээрэ бэшэгдэһэн амаршалгын транспарантнуудаар шэмэглэгдэһэн байгаа.

ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПОРП-ын Катовицка воеводствын комитедэй нэгэдэхи секретарь З. Грудзень, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр С. Ольшовский, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ Т. Вжащик, ПОРП-ын ЦК-гай секретарь Р. Фрелек, Нэгэдэмэл таряашадай партиин гол комитедэй түрүүлэгшэ, ПНР-эй Сеймэй маршал С. Гуцва, Демократическа партиин Центральна Комитедэй түрүүлэгшэ, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Т. Млыньчак, Польшын Уран зохёолшодой холбооной гол правлениин түрүүлэгшэ Я. Ивашкевич, ПОРП-ын ЦК-гай гэшүүн, ПНР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд З. Новак гэгшэд делегациин бүридэлдэ ороно.

(ТАСС).

СОВЕТ-ПОЛЬШЫН ХӨӨРЭЛДӨӨН

Совет-Польшын хөөрэлдөөн ноябрин 9-дэ Кремль дотор эхилээ.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Н. К. Байбаков, М. А. Лесечко, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша К. В. Русаков, СССР-һээ ПНР-тэ байдаг элшэн сайд С. А. Пилотович;

Польшын талаһаа — ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПОРП-ын Катовицка воеводско комитедэй нэгэдэхи секретарь З. Грудзень, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр С. Ольшовский, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдтэ кандидат, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Т Вжащик, ПОРП-ын ЦК гай секретарь Р. Фрелек, Таряашадай нэгэдэмэл партиин Главна комитедэй түрүүлэгшэ, ПНР-эй Сеймэй маршал С. Гуцва, Демократическа партиин ЦК гай түрүүлэгшэ, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Т. Млыньчак, Польшын Уран зохёолшодой холбооной Главна правлениин түрүүлэгшэ Я. Ивашкевич, ПОРП-ын ЦК-гай гэшүүн, ПНР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд З. Новак гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

Хани барисаанай, хараз бодолнуудай бүрин тааралдалгын оршон байдалда үнгэржэ байгаа хөөрэлдөөнүүдэй үеэр КПСС-эй XXV съездын ба ПОРП-ын VII съездын шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын ябаса тухай мэдээсэлнүүдые хоёр тала абалсаад, КПСС-эй ба ПОРП-ын, СССР-эй болон ПНР-эй хоорондын аха дүү ёһоной заншалта холбоо барисаае саашадань хүгжөөхэ шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

Совет-Польшын харилсаа холбооной аһаг үрые улам дээшэлүүлхын тула шухала эшэ нүхэсэлнүүд мүнөө бии гэжэ тусхайлан тэмдэглэгдээ. Энээнтэй дашарамдуулан, социалис ба коммунис байгуулалтын элдэб асуудалнуудаар хоёр ороной харилсан ябуулдаг хүдэлмэриие улам һайжаруулха формонууд ба онол арганууд тухай һанал бодолнуудаа үрэтэй һайнаар мэдэлсэбэ. Тиихэтээ хамта харилсаа холбоогоо улам гүнзэгырүүлхэ ба һайжаруулха, Экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй гэшүүн-оронуудай социалис ёһоной экономическа нэгэдэлые хүгжөөхэ нэгэдхэмэл программа бэелүүлхэ, харилсаа холбооной удаан болзортой, тусхай зорилготой программануудые тодорхойлон хараалха хэрэгтэ социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудтай хамта Советскэ Союзай ба Польшын Арадай Республикын хабаадалгада горитой анхарал хандуулагдаа.

Уласхоорондын олон асуудал хөөрэлдөөнэй үедэ тодорхойгоор зүбшэн хэлсэгдэбэ. Буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал хизаарлаха ба болюулха үрэ нүлөөтэй, зүбшэлэн ойлголсогдоһон хэмжээнүүдые абаха гээшэ эб найрамдал ба аюулгүй байдал улам батадхаха шухалын шухала зорилго болоно гээд батаар этигэнхэй байһанаа хоёр тала элирхэйлбэ.

Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Берлиндэхи конференциин тобшололнуудые бэелүүлхэ зорилгонуудай үндэһөөр шиидхэгдэхэ уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ мүн лэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Эндэхи хөөрэлдөөндэ

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. Н. Родионов, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагшын орлогшо Г. Х. Шахназаров;

Польшын талаһаа — ПОРП-ын ЦК-гай гэшүүн, ПОРП-ын ЦК-гай Секретариадай канцеляриие даагша Е. Ващук, Партийна хиналтын Түбэй комиссиин гэшүүн, ПОРП-ын ЦК-гай уласхоорондын таһагые даагшын орлогшо Л. Пионтковский гэгшэд мүн лэ хабаадаба.

Хөөрэлдөөн үргэлжэлһээр.

(ТАСС).

ПНР-эй ПАРТИЙНО-ГҮРЭНЭЙ ДЕЛЕГАЦИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

...СС-эй Центральна Ко-
... СССР-эй Верховно
... Президиум ба
... правительство
...ын ЦК-гай Нэгэдэхи
...рь Э. Герек түрүүтэй ПНР-эй партийно-гүрэнэй делегациин хүндэлэлдэ ноябрин 9-дэ Кремлиин Ехэ ордон дотор обед эмхидхээ.

Совет талаһаа нүхэд Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н В. Подгорный, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, К. У. Черненко, Я. П. Рябов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй Верховно Соведэй Палатануудай түрүүлэгшэнэр, министрнүүд болон бусад тушаалтад обедтэ байба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев обедэй үедэ үгэ хэлээ.

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

...дэтэ нүхэр Герек!
...дэтэ нүхэдүүд!
...шын Арадай Респуб-
... партийно-гүрэнэй де-
...ие партиин Централь-
...итедэй, СССР-эй Вер-
... Соведэй Президиумэй
...етскэ правительствын
... халуунаар амар-
...емнн, Польшын ком-
...тнуд тушаа, социалис
... ажалшад тушаа
... коммунистнуудай, бү-
...овет хүнүүдэй хани ба-
...най халуун мэдэрэлээр
...рэнхэй байһыень элир-
...мнин зүбшөөгыт!
...айнгөө ханинар ба
... һанал бодолтодтой —
... Герек. Тантай, нүхэд
...евичтэй, Ольшовски-
... Грудзеньтай, Вжащиг-
... Фрелегтэй, Новактой
... уулзажа байһандаа
...айбди. Польшын таряа-
... ба демократическа
... партинуудай хү-
...лэгшэд нүхэд Гуцву
... Млыньчагтай, Поль-
...элитэ мэдээжэ уран зо-
...о, ниитын ажал ябуу-
... Ярослав Ивашкевич-
...адындөө уулзажа бай-
... баяртайбди.

...ай албанай хэрэгээр
...ан ерэлгэ — совет-
...ын харилсаае саашa-
... хүгжөөлгын шухала
... болоно. Манай харил-
... урдань хэзээшье нимэ
...хи, гүн гүнзэгы бай-
... юм. Энэмнай бүрин
... эрхые, али али та-
...эхээр хүндэлдэг ябада-
... социалис интернацио-
...ын агууехэ гол ёһые
... болгонхой. Нимэ ха-
... тогтоолгодо комму-
...уд, тэдэнэй политика
... түрүүн аша габьяа-

...истско-ленинскэ нар-
...ай ангиин талаар
... нэгэдэлгэ, нягта
...аата ябуулга — манай
... ёһоной холбоо ба-
... түбхын түрүүндэ
... батадхана. Арадай
... Польшын үнэн хү-
... уласхоорондын комму-
... хүдэлөөнэй мэдээжэ
... ябуулагша, Советскэ Союзай эрхим хани, нүхэр Эдвард Герек түрүүтэй Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедтэй үнэн зүрхэнэй халуун харилсаанай манайда тогтоһыень үндэрөөр сэгнэнэбди.

Советскэ Союзай ба Польшын Арадай Республикын хоорондохи экономическа харилсаан урдань хэзээшье нимэ ехэ дэлисэтэй, ашаг үрэ түгэс байгаагүй юм. Экономикоёо бэхижүүлхэ, эрдэм болон техникээ улам урагшань дабшуулха, ажалшадай байдалые саг үргэлжэ һайжаруулхаар найдамтай материальна үндэһэ һуури тогтоохо хэрэгтэ бэе бэедээ аха дүү ёһоор туһалалсадагбди.

Соёлой талаар манай оронуудай хоорондын холбоо барисаан урдань хэзээшье нимэ эрхим дээдэ шанар түйлаагүй юм гэжэ хэлэхэ байнаб. Гэхэтэй хамта поляк ба ород соёлые олон юумэн үнинһөө хойшо түрэл садаанай һабагшаар холбодог байһаниинь элитэ. Гэбэшье социализмын лэ үедэ хоёр арадай үндэһэн оюун бэлигэй баялигта үргэн олониитэ хабаадуулагдаа.

Арадай засагта Польшын түйлалтанууд биднииие ехээр баясуулна. Һүүлэй жэлнүүдтэхи партиин ба арадайнгаа ажал ябуулгын дүнгүүдые согсологшо ПОРП-ын VII съездын болоһон үдэрнүүд сэдьхэл бодолдомнай элеэр һанагдажа байна. Үнэндөө Польшын бүхы индустриие үндэһөөрнь шэнэдхэн хубилгаһан, Катовицада металлургическа мантан томо үйлэдбэри эмхидхэн тогтооһон, нүүрһэ ба зэд гарган абалгаа ниилээд ехээр нэмээжэ байһан ушар, хүнгэн промышленностиин хурдан түргэн хүгжэлтэ—эдэ бүгэдөөрөө тэрэшэлэн бусад түйлалтануудаараа омогорхохо эрхэтэйт.

Мүнөө хүгжэлтэ түгэс социалис общество зохёон байгуулжа байнат. Энэ зорилгын али тухай орёо, харюусалгатай байһыень, зохёон байгуулхы хүсэнүүдэй ямар ехэ хүсэлэлгэ гаргаха эрилтэ табижа байһыень ойлгонобди. Танай шиидхэхэ ушартай болодог юрын бэшэ асуудалнуудай гарадагые мэдэнэбди.

Гэхэ зуура хүдэлмэришэн ангиин, ажалша таряашадай, арадай интеллигенциин социалис ёһоной мэдэрэл болон патриотизмда түшэглэн, Польшын коммунистнууд ПОРП-ын союзнигууд болог шо партинуудтай хамта программна үг зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлхэнь дамжаггүй.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Манай орон доторхи хэрэгүүдэй бүтэсэ Польшын ажалшадые һонирхуулдаг гээд мэдэнэбди. КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула партиин ба арадай бүтээһэн хүдэлмэриин түрүүшын дүнгүүдые КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленум дээрэ, СССР-эй Верховно Соведэй һаяын сесси дээрэ согсолон гаргаа, арбадахи табан жэлэй түсэбые баталаабди.

Совет засагай ойртожо байгаа жаран жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын тула һайн эхин табигдаа гэжэ хэлэхэдэ болохо байна. Промышленностиин ба социалис хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэриин шанарые һайжаруулхын тула партиин, арадай зүгһөө гаргагдадаг оролдолго хүсэлэлгэ эли бодо үрэ дүнгүүдые үгэнэ.

Хүндэтэ поляк ханинар таанад Казахстан ошохо, тэндэхи үргэн нэлэнхы газар дайдые, хүсэн түгэлдэрөөр хүгжэжэ байгаа экономикыень харахат. Польшотой зэргэлээд байдаг Совет Белоруссида ошожо харахат, үнинэй танилшье һаа, баһал олон шэнэ юумэ тэндэ хараха байхат гээд этигэнэб. Эдэнэр тон һонирхолтой, тус бүридөө өөрын габьяануудтай республиканууд юм гээд хэлэхэ байнаб.

Тэндэ совет хүнүүдэй ажабайдалай ба ажалай олон талануудтайнь, тэдэнэй замдань ушардаг, шиидхэбэреэ хүлеэһэн асуудалнуудтай, Коммунис партиин хүтэлбэри доро тэдэнииие хайшан гээд шиидхэжэ байһантайнь танилсаха байхат. Эдэнэй хүдэлмэриин һонирхолтой үрэ дүнгүүдые нюдөөрөө хаража шадаха байнат. Аха дүү Польшын түлөөлэгшэдые мүн лэ хаа хаанагүй тон халуунаар, баяртайгаар угтаха байха.

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Аюулгүй байдал, эб найрамдал дэлхэй дээрэ бата найдамтайгаар хангахын түлөө бусад аха дүү оронуудтай хамта манай ябуулдаг тэмсэл — совет-поляк харилсаа холбооной гол шэглэлнүүдэйнь нэгэн болоно.

Варшавска договорто хабаатай оронуудай зүбшэлэн хараалһан политикын ашаар, хэдэн жэлэй урда тээ уласхоорондын шахардуу байдалай һуларалгын эхин шиидхэхы ёһоор табигдаһан юм.

Энэ ябуулгые саашадань бэхижүүлхэ ба гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэ саашадаа мүн лэ эдэбхитэйгээр хабладахабди. Буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал болюулхын, хэнэйшье аюулгүй байдалда хохидол ушаруулангүй, али али талаһаа буу зэбсэгүүдые хороохын тула шухала тодорхой, үрэ нүлөөтэй хэмжээнүүдые абаха гээшэ тон шухала, туһатай хэрэг мүн гээд тоолонобди.

ФРГ, США гэхэ мэтын оронуудта һунгалтануудай болож дүүрээд байхадань, бүхы арадуудай эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлгэдэ ехэ удха шанартай, хоёр талын харилсаанай, мүн бүхы уласхоорондын байдалда хабаатай ехэ асуудалнуудые шиидхэхээр бүри ехэ ашаг үрэтэй ябуулганууд али али талаһаа хэгдэхэ бээ гээд багсаахые хүсэнэбди. Уласхоорондын харилсаанай талаар «Хельсинкиин хараа бодолой» бүрин бэелүүлэгдэхые хүсэнэбди. Энээндэ али болохоор туһа хүргэхэбди.

Шахардуу байдалые һуларуулгада дурагүй, амгалан ёһоор зэргэ оршолгые баталжуулха дурагүй, тиимэһээ буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал зогсоохо дурагүй үсэд нэтэрүү ябуулганууд капитализмын оронуудтахи хүсэтэй, эмхидэмэл этэгээдүүдэй зүгһөө хэгдэжэ байхыень эли тодоор харанабди. Тэдэнэр уласхоорондын оршон байдалые һэжэглэлгын, этигэлээ буурал гын, айлгалга һүрдөөлгын хороор хорлохо гэжэ али болохоор оролдоно. Тэдэнэр коммунистнуудые, социализмын оронуудые, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдые хардана.

Тэдэнэр социализмын ба коммунизмын замаар манай оронуудай амжалтатайгаар хүгжэлгэдэ һаад тойбо тагаха, манай аха дүү ёһоной хани барисаае һандааха, манай нэгэдэлые задаргаха хүсэлэнтэй байна.

Хүсэхын хажуугаар элдэб янзын һэдэлгэнүүдые гаргана. Теэд тэдэнь буруу һүрэнэ. Яахадааб гэхэдэ, эдэ господанууд түүхын дабшалтые һаатуулжа шадахагүй байна — гарынь богонидоно ха юм!

Эдэ хүсэнүүдэй хорото ябуулгануудһаа ямар тобшолол хэхэ ёһотой болонобибди гэбэл, һэримжээ бүри дээрэ үргэхэ, бата бэхи эб найрамдалай түлөө бүри эдэбхитэйгээр тэмсэхэ эрилтэ манай оронуудай урда табигдана. Манай социалис хани нэгэдэлые бэхижүүлхэ, манай арадуудай революционно түйлалтануудые хамгаалха найдамтай зэбсэг бологшо холбоо барисаагаа улам бэхижүүлхэ гээшэ бидэнэй арюун уялга болоно гээд мэдэнэбди.

Бүхы коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнтэй, арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлтэй, демократическа ба эб найрамдалта хүсэнүүдтэй хани холбоото ябуулгануудаа улам үргэдхэхэбди.

Энэ дэбжэлтын ба эб найрамдалай хүсэнүүдэй холбоо барисаае батадхалга хадаа дэлхэйн оршом соо үзэгдэжэ эхилээд байһан тааруу ушар байдалые саашадань гүнзэгырүүлгэдэ һаад тойбо татаха гэдэг хархис этэгээдүүдэй һэдэлгэнүүдыень таһалдуулха эгээн үнэн арга болоно.

Эб найрамдалай, хүгжэлтэ дэбжэлтын хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ Польшын коммунистнуудтай, поляк арадтай гар гарһаа барилсан ябадагаа совет хүнүүд тон үндэрөөр сэгнэнэ.

Хүндэтэ поляк ханинар, таанарые амаршалаад, баярай дүхаряа үргэнэб.

Социалис Польшын һалбаран мандахын түлөө, аха дүү поляк арадай түлөө!

Польшын хүдэлмэришэн ангиин ба ажалшадай дайшалхы манлай - Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин түлөө!

Поляк-совет эбдэршэгүй бата хани барисаанай түлөө!

Нүхэр Эдвард Герек түрүүтэй Польшын партийно-гүрэнэй делегациин түлөө!

* * *

Нүхэр Э. Герек харюугай үгэ хэлэбэ.

Нүхэр Э. ГЕРЕГЭЙ хэлэһэн үгэ

... ба хани нүхэр
... совет нүхэдүүд!
... делегациин ба
... арад тухай үнэн
... хани халуун үгэ-
... хэлэһэнэйтнай түлөө,
...режнев, Танда баяр
... хүргэнэб. Энээ-
... агуу ехэ совет ара-
... дүүгэй һанал сэдь-
...улжа байһан, Поль-
... Танай зүгһөө
...дэй ёһоор хандажа
... үшөө нэгэ гэршэ
... гэжэ бидэ баяртай-
...эн абанабди. Манай
... дэтнай үндэр хүн-
...гээр, гүн гүнзэгы
...ратай байһанай һа-
...олтойгоор таанадта
...

...ын Арадай Респуб-
... партийно-гүрэнэй де-
... ходоо хани ха-
... хүндэмүүшэ ёһоор
... угтадаг байһан.
... тиимэ үнэн сэдь-
... угтахадань зүр-
... сэдьхэлээ гүнзэгы
... дүүргэн бидэ
...айнабди. Айлшал-
... нимэ һайнаар
... бидэ ехэ хү-
...и. Юуб гэхэдэ, энэ
... хадаа Польшо-
... полягуудта онсо шухала удха шанартай, тиимэһээ тэрэнэй амжалтатай ябаса болон дүнгүүд энээнһээ дулдыдаха байна гэжэ бидэ тоолонобди.

Манай делегаци хадаа социалис Польшын хүгжэлтын түлөө манай партитай сүг хамта, тэрэнэй хүтэлбэри доро харюусалгатай байдаг Национальна нэгэдэлэй бүхы фронтые, политическэ ба ниитын бүхы хүсэнүүдые түлөөлнэ. Польшын бүхы коммунистнуудай, манай бүхы арадай үмэнэһөө Советскэ Союзтай хани нэгэдэлэй, холбоо барисаанай болон харилсаа холбооной гол үндэһэн удха шанарые батадхахаяа, хүндэтэ нүхэд ба ханинар, бидэ Танайда ерээ гээшэбди. Соведүүдэй оронтой аха дүүгэй холбоо барисаан хадаа манда айхабтар ехэ удха шанартай юм. Тэрэниие саг үргэлжэ бэхижүүлгэ хадаа манай национальна болон ангиин бүхы аша туһада харюусана. Тиимэһээ Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй парти, Нэгэдэмэл таряашанай парти, Демократическа парти, национальна фронтые тойрон жагсаһан бүхы патриотическа хүсэнүүд энэл харгыгаар хододоо урагшаа эсэшэ сусашагүйгөөр дабшаха, польско-совет аха дүүгэй хани барисаа, холбоо харилсаа ба сүг хамтын ажал ябуулгые бэхижүүлхэ хүсэл зорилгоор дүүрэнхэй.

ПОРП-ын ба КПСС-эй удаа дараалан бэелүүлэгдэжэ байһан ба урма зориг бадаруулһан, социалис интернационализмын эли тодо гэршэ болоһон политикын ашаар, гүрэнэй ажал ябуулгын али бүхы талын амжалтаар болон хэдэн миллион полягууд болон совет хүнүүдэй эдэбхиин ашаар Польшо ба Советскэ Союзай хоорондын хани барисаан һүүлэй жэлнүүдтэ илангаяа аша үрэтэйгөөр хүгжөө гэжэ зүрхэ сэдьхэлээ гүнзэгыгөөр ханангяар бидэ тэмдэглэнэбди. Мүнөөдэр бидэ манай харилсаануудай бүри үндэр, шэнэ хэмжээн тухай хэлэхэ бүрин эрхэтэйбди. Энэ хадаа ажабайдалай бүхы талануудта харагдажа байнхай.

Аха дүүгэй туһаламжын, али алиндаа аша туһатай байлгын болон хамта хүдэлдэг оронуудай гол ёһонууд дээрэ үндэһэлһэн манай экономическа холбоо барисаан хадаа худалдаа наймаанай хурдан түргэн ургалтаараа, арадай ажахын түсэбүүдые бүри гүнзэгыгөөр тааруулан харалгаараа, арадай ажахые нэгэдүүлгэ ба мэргэжүүлгын талаар үргэдэжэ байгаа харилсаануудаараа, интеграциин дээдын түхэл маягуудта орожо байһаараа илгарна. «Катовице» гэжэ металлургическа комбинадай барилгада совет гүрэнэй туһаламжа, мүн Оренбургын газопровод сугтаа барилга хадаа энээнэймнай һүлдэ тэмдэг болоно. Энэ аша үрэтэй харилсаа холбоон хүгжэлтын манай стратеги болохо Польшын экономическа хүсэ шадал улам дээшэлүүлхэ, манай обществын ажаһуудалай эрхэ байдал хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулха хэрэгые улам амжалтатайгаар бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ айхабтар ехэ удха шанартай байна.

Манай харилсаануудай бүри ехэ үндэр хэмжээн хадаа наука болон техникэдэ улам аша үрэтэй холбоо барисаа байгуулга дээрэ, хоёр арадуудаар сэгнэгдэжэ байгаа үргэн баян соёлой харилсаанууд дээрэ, үргэдэжэ байһан ниитын харилсаанууд дээрэ болон туристнуудай ургажа байгаа хүдэлөөн дээрэ баһал харагдана гээшэ. Польшын уласхоорондын байдал бэхижүүлгэдэ аюулгүй байдал, эб найрамдал ба социальна дэбжэлтэ хангахын аша туһада уласхоорондын политикада сүг хамта хүдэлэлгэ, бэе бэедээ этигэл найдабаритай байлга болон хараа бодолоймнай гүйсэд дүүрэн нэгэдэлгэ айхабтар ехэ удха шанартай байна. Польско-советскэ харилсаануудай олон талын хүгжэлтын ба бэхижүүлгын гол шэглэлнүүдые ПОРП-ын VII съезд ба КПСС-эй XXV съезд тодорхойлоо. Энэ хэрэгтэ Танай габьяа, нүхэр Брежнев, айхабтар ехэ, манай партинуудай нэгэдэлэй болон манай арадуудай хани барисаанай толотомо гэршэ хододоо болодог Польшодо Танай айлшалалгануудай үүргэ айхабтар ехэ. Ингэжэ совет арадта манай партиин ба арадай гүнзэгы сэдьхэлтэйгээр хандадагые, совет коммунистнуудай агууехэ партида, тэрэнэй ленинскэ хүтэлбэридэ ба Танда өөртэтнай манай партиин болон арадай һайн һайхан сэдьхэлтэйгээр хандадагые бидэ харуулдаг байнабди. Манай бүхы уулзалгануудые бидэ онсо үндэрөөр сэгнэнэбди. Уулзалга бүхэмнай Танай Польшодо хани халуунаар хандадагые, манай зорилгонуудые гүнзэгыгөөр ойлгодогые, манай хүсэл оролдолгонуудые дэмжэдэг байһыетнай үшөө дахин гэршэлнэ.

Манай оронуудай хоорондохи харилсаанда коммунистнуудай, олон миллион совет хүнүүдэй. Совет ороной бүхы арадуудай, илангаяа манай арадта аха дүүгэй һанал мэдэрэлтэй хододоо байдаг агуу ехэ ород арадай хани барисаае бидэ юунһээшье үлүүгээр сэгнэдэг байнабди. Түрүү ба революционно һайн һайхан ёһо заншалнууд тээшэ ургажа байгаа, эрхэ сүлөөгэй түлөө ниитын тэмсэлдэ аха дүүгэй дайшалхы хани барисаагаар хатуужаһан, бэе бэедээ этигэл найдабаряар дүүрэһэн, гушан жэл шахуула бэхижэжэ байгаа хани барисаагаа болон манай арадуудай хоорондохи харилсаа холбоое саашадаашье хэлбэришэгүйгөөр бэхижүүлхэбди.

Манай аха дүүгэй хани барисаае хүгжөөхэ ба наринжуулан һайжаруулхадаа бидэ бүхы социалис гүрэнүүдэй хани нэгэдэл бэхижүүлнэбди. Тэрээнтэй хамта гүнзэгы эб найрамдалай түлөө байгуулагдаһан Варшавска договорой организаци — энэ бэеэ хамгаалгын — политическэ холбоон дотор харилсаагаа бүри гүнзэгырүүлнэбди. СЭВ дотор социалис экономическа интеграциин нэгэдхэмэл программые шэнэ удхаар ба шэнэ түхэл маягуудаар баяжуулнабди. Хүгжэлтэ дэбжэлтын, эб найрамдалай ба социализмын түлөө тэмсэлдэ шиидхэхы эрхэ нүхэсэл болохо манай хани нэгэдэлэй үүргэ али бүхы талаарнь бэхижүүлнэбди.

Уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй тон ехэ дүй дүршэлтэй отряд болохо КПСС-тэй сүг хамта хүдэлхэдөө манай парти хадаа мүнөө үе сагай айхабтар шухала асуудалнуудые шиидхэхын түлөө бүхы дэлхэйн болон Европын коммунистнуудые нэгэдүүлхэ ба нягта эмхидэлтэй болгохо хэрэгтэ өөрынгөө хубита оруулна. Эдэ асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэ хадаа имагтал манай хүдэлөөнэй бүхы хүсэнүүдые, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудые хэлбэришэгүйгөөр хүтэлбэрил болгоһон хүсэнүүдые нягта эмхидэлтэй болгоһоной ашаар түйлагдаха гэжэ бидэ тоолонобди. Энэ һанал бодолоо Берлиндэ болоһон Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференци дээрэ бидэ хэлээ һэмди.

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Манай ороной социально-экономическа хүгжэлтын ээлжээтэ шата бүхэн марксистско-ленинскэ үзэл сурталаар заагдаһан, Советскэ Союзай болон манай хани нэгэдэлэй бусад оронуудай түйлалтануудаар батадхагдаһан социалис байгуулалтын ниитэ хуули ёһонуудые түүхэтэ үнэн зүб байһые гэршэлнэ. Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй парти социализмын эдэ ниитэ хуули ёһонуудые, мүн манай ороной тодорхой ажабайдалай болон манай арадай шэнжэ шанарай эрилтэнүүдые хэлбэришэгүйгөөр хүтэлбэрилгэ болгодог.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИ ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ЖЭШЭЭГЭЭР...

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын парткомдо хоёр Александр—Ерёменко Рябков хоёр орожо ерэбэ. Эдэнэр залуу бригадирнуудшье һаа, БАМ-ай Буряадай участогто мэдээжэ болоһон зон, хоюулан коммунистнууд. Жэшээлхэдэ, Александр Рябков эндэ ерэһэн хойноо КПСС-эй гэшүүн болоһон юм. Гадна ажалдаа ехэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө Ленинскэ комсомолой шангай лауреат болоһон байха. Ленинградай барилгашадай жэшээгээр Ерёменко Рябков хоёрой даадаг бригадануудай гэшүүд Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ габшагай 60 вахта соносхохо гэжэ шиидэв. Энээн тухайгаа хэлэхэеэ залуушуулай эдэ коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд ерээ ха юм.

Трестын партком, дорпрофсож энэ үүсхэлыень халуунаар дэмжэжэ, бусад коллективүүдые дэмжэхыень уряалаа һэн. Парткомой заседани дээрэ трестые эрхилэгшын орлогшо А. П. Кожевников түрүүтэй тусхай комисси бии болгогдожо, энэ үүсхэлэй бүри үргэнөөр дэлгэрхэ ябадалда нүлөөлхэ уялга даалгагдаа.

Үнэтэ үүсхэлэй эхи табиһан комсомол-залуушуулай тэдэ коллективүүд мүнөө үедэ хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэнэ. Тиихэдээ эдэнэрэй ажалайнь үдэр бүхэн үндэр бүтээсэтэй байдаг юм.

Александр Ерёменкын бригада байрын гэрнүүдые барина. Энэ хадаа тон шухала ажал. Юуб гэхэдэ, үбэлэй янгинама хүйтэнэй буутар шадаал һаа олон гэр барижа, ашаглалгада оруулха хэрэгтэй. «Үдэр соо хоёр даабари дүүргэхэ». Энэ уряа тус бригадын гэшүүн бүхэнэй нэрэ хүндын хэрэг болонхой.

Александр Рябковой бригада «Орбита» гэжэ телевизионно станци барина. Мүнөө үедэ эндэ тодхогдохо түхеэрэлгэнүүдые хабсаргаха хүдэлмэри эхилбэ. Тиимэһээ тус объектын болзорһоо урид ашаглалгада тушаагдаха байһаниинь эли. Залуу барилгашадай эбтэй этэй, эдэбхитэй коллектив ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, үндэр бүтээсын түлөө үдэр бүхэндэ тэмсэнэ ха юм.

Игэжэ хөөрэн байхадаа өөртөө нэгэ асуудал эжэлүүдгүй табихаар: юундэ эдэ бригаданууд шэнэ үүсхэлэй эхи табяаб? Бодоод үзэхэдэ энэ дэмы юумэн бэшэ, дороо бата бэхи үндэһэ һууритай гэжэ ойлгохот. Нэгэдэхеэр, хэды залуушье һаа хоёр Александр дуй дүршэлөөр баян бригадирнууд. Тюменьһээ Сургут хүрэтэр татагдаһан харгы барилсаа. Бригадануудайнь олонхи гэшүүд барилгын энэ һургуули мүн лэ гараһан зон ха юм.

«Ракетэ хабсаргаха даабари үгөө һаань, хабсаргаха шадалтайбди» — гэжэ Александр Ерёменко нэгэтэ хэлээ һэн. Энэнь зүйтэй гээшэ ха. Эдэ коллективүүдэй гэшүүн бүхэн олон мэргэжэл шудалһан, шадабари ехэтэй барилгашад. Хараад үзыт даа. Александр Рябков шулуушанай, модошо дарханай, мотористын, электригэй, бетонщигой, модо отологшын мэргэжэл сүм шудаланхай юм.

Гадна эдэ хүбүүд, басагад БАМ-ай барилгые өөрынгөө нэрэ хүндын хэрэг гэжэ тоолоно. Тиимэһээ энээндэ хабаатай бүхы юумэнэй түлөө һанаагаа зобожо, урагшатай һайнаар ажаллаха гэжэ нэгэ хүн шэнги оролдоно, тэмсэнэ. Тиимэһээ социалис мүрысөөнэй манлайда ябана гээшэл.

Би бэшэ бригадануудай гэшүүдые гомдохоохосо һананагүйб. Социалис Ажалай Герой А. Л. Мудровой, Л. А. Горденкын, С. Л. Донигой бригаданууд магтаалда хүртэхэ эрхэгүй аал? Эрхэтэй даа! Зүгөөр Рябков Ерёменко хоёрой толгойлдог коллективүүд юугээрээшьеб булюу ха. Энэ ушар тэдэ бригадануудые түрүү зэргэдэ гаргана.

Мүн игэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Иимэ эдэбхи үүсхэл мини юрэл бадараагүй. Энэ хадаа гол шэглэлтэйгээр, һайнаар ябуулагдаһан эмхидхэлэй. хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин үрэ дүн болоно.

Тиихэдээ социалис мүрысөөнэй эмхидхэлые харааһаа алдахагүйе оролдонобди. Бригаданууд, участогууд, таһагууд хоорондоо мүрысэхэ тухай хэлсээнүүдые баталаад, ажалай үндэр бүтээсын, эрхим шанарай түлөө тэмсэнэ. Мүрысөөнэйнь дүнгүүд һара бүхэндэ гаргагдадаг. Квартал соо нэгэ дахин профсоюзай постройкомой заседани зарлагдажа, профсоюзай цехкомуудай зууршалтаар мүрысөөндэ илагшад нэрлэгдэдэг юм.

Эдэ дүнгүүдые олондо мэдээжэ болгохо хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдадаг гээшэ. Тусхай самбарнууд дээрэ эдэ бүхы дүнгүүд харуулагдажа, бүхы бригаданууд болон участогуудта тараагдадаг. Залуу наһанай талмай дээрэ табигдаһан В. И. Ленинэй барельефэй дэргэдэ түрүүшүүлэй нэрээр ажалай алдар солын Улаан туг үргэгдэнэ, коллективүүдэй туйлаһан ехэ амжалтануудта зорюулагдаһан «сахилгаан» хуудаһанууд гаргагдана, илагшадта вымпел, Хүндэлэлэй грамота, мүнгэн шан, үнэтэ бэлэг болон курорт, санаторидо ошохо түлөөһэгүй путевко барюулагдана. Игэжэ материальна болон моральна урмашуулга зохид соонь тааруулан хэрэглэхые оролдонобди.

Онсолходо, мүрысөөндэ илагшадай дунда олонхидоо Рябков Ерёменко хоёрой бригада нэрлэгдэдэг. Эдэ бригаданууд хоорондоо мүрысэдэг юм. Тиихэдээ бэе бэеынгээ ажалаар ходо һонирхожо, хэмнай түргэнөөр, һайн шанартайгаар ажалаа дүүргээб гэжэ саг дары элирүүлхые оролдоно. Энэнь ехэ туһа асарна гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, эдэ коллективүүдэй бүри һайнаар ажалладаг болоходонь горитой нүлөө үзүүлнэ ха юм.

Гэхэтэй хамта мүрысэжэ байһан эдэ бригаданудай гэшүүд бэе бэедээ ходо туһалжа байдаг. Бэе бэеһээ нюуха юумэн гэжэ байхагүй. Рябковой бригада 161-дэхи сериин гэрнүүдые хабсаргаха болоо һэн. Харин Ерёменкын барилгашад энэ ажалда үниһөө хойшо хүдэлдэг болоһон байба. Тиимэһээ Александр Рябков эндэ ерэжэ, ажалтайнь, ажалдаа хэрэглэдэг онол аргануудтайнь танилсаба. Энээнэй үрэ дүн ехэ һайн байгаа. Рябковой бригада түрүүшынгээ гэрые богони болзор соо, һайн шанартайгаар суглуулаа һэн.

Харин барилгашадай бэшэ бригаданууд түрүүшүүлдэ хүрэхэ шадалгүй гээшэ гү гэһэн асуудал эрхэ бэшэ гаража ерэнэ. Тиимэ бэшэ ааб даа. Түрүүшүүлэй амжалтануудые үльгэр жэшээ болгон, эдэ коллективүүдшье яһала һайнаар ажаллана. Зариманиинь Рябковой, Еременкын бригадануудые ахижа, мүрысөөндэ түрүү һуурншье эзэлжэрхидэг. Гэбэшье иимэ ушарнууд үшөөл үсөөн дайралдадаг байна. Тэдэ манай һанахада, эдэнэр муугаар хүдэлнэ бэшэ. Харин Рябков Ерёменко хоёрой бригаданууд мүнөө дээрээ бэшэнһээ һураггүй булюу байна. Тиимэһээ тэдэнние ходо илаха гээшэ хүшэр ха юм.

Тиигэбэ ябашье энэ ушар манда ехэ туһа асарна. Юуб гэхэдэ, түрүүшүүл бэшэндээ ахигдахагүйе оролдожо, бүри һайнаар ажаллана. Харин нүгөөдүүлынь түрүүшүүлые хүсэхые эрмэлзэжэ, хүдэлмэриеэ саашадань һайжаруулна. Тиигэжэ манай поездын, энээнһээ уламжалан бүхыдөө трестымнай ажал урагшатай байна.

Жэшээлхэдэ, түсэбөө дүүргэдэггүй бригаданууд манай поезд соо үгы шахуу болонхой. Тиигэжэ манай поездын коллектив арбадахи табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлэй даабарние байгша оной сентябриин нэгэндэ дүүргээ һэн.

Гэхэтэй хамта манда дутуу дунданууд огто үгы гэхын аргагүй. Социалис мүрысөөнэй эмхидхэлшье өө мөөгүй гэхээр бэшэ. Зарим бригаданудай абаһан социалис уялганууд тон адли байхаяа һанадаг. Гадна ажалай болон ниитын журам эбдэхэ ушарнууд үшөөл дайралдана. Зарим бригадирнууд, мастернууд, прорабууд хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ анхардаггүй зандаа. Үйлэдбэрине хүтэлбэрилэн эмхидхэхэһээ гадна, хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ уялгатай байһанаа эдэнэр мартана ха юм.

Мүнөө манай поездын барилгашадай коллективүүд түрүүн абаһан социалис уялгануудаа шэнэлжэ байна. Эдэ уялгануудые зүбшэн хэлсэлгын үедэ шэнэ үүсхэлнүүд, хүдэлөөнүүд мүндэлнэ. Жэшээлхэдэ, механизаторнууд В. Ганна, М. Девяткое гэгшэд «Би барилгын эзэнби» гэһэн хүдэлөөндэ оролсоһоноо мэдүүлээд, даажа абаһан техникээ капитальна заһабарида оруулангүй БАМ-ай барилгые дууһатар ажаллаха гэжэ шиидэбэ. А. Донигой даадаг бригада эрхим шанартайгаар тушаагдаһан объект бүхэндөө өөрын табличка хададаг болохын түлөө мүрысэхыень бусад коллективүүдые уряалба.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, хэншье гээгдэжэ ябаха дурагүй. Бултадаа Александр Рябков Александр Еременко хоёрой бригадын гэшүүдэй жэшээгээр ажаллахые эрмэлзэн, үүсхэлыень үргэнөөр дэмжэхэһээ гадна, өөһэдөө шэнэ хүдэлөөнэй эхи табигшад болоно ха юм.

Л. ЯНЕНКО.
барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын профсоюзай постройкомой түрүүлэгшэ.

«Востоксибстрой» трестын барилгашад Забайкалиин опатидай комбинадай корпусуудые бодхожо байна. Эдэнэр һайн шанартайгаар барилга хэжэ, даабаряа дүүргэхын тула ехэ оролдолго үүсхэл гаргана. В. А. Бохачиин хүтэлбэрилдэг комплексно бригадын коллектив даабаряа 20—25 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Энэ бригадын коллектив шанаржуулгын фабрикын корпус барина. Ажалаа эрхим шанартайгаар бүтээнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) барилгашад Д. Ш. Доржиев, бригадир В. А. Бохач, А. О. Гулимов, А. О. Раднажапов гэгшэд чертеж хаража байнад.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

УГТАМЖЫН ТҮСЭБ—1250 ЦЕНТНЕР

НАРҺАТА (телефоноор абтаба). Арбадахи табан жэлэй түрүүшын ондо мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха түсэб уялгануудаа дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоһон «Юбилейный» совхозой мал ажахыч хүдэлмэрилэгшэд үндэр дүнгүүдые туйлажа байна. Эдэнэй оролдосотой ажалай ашаар совхоз гүрэндөө 8.060 центнер һү худалдаха жэлэйнгээ түсэбые 2 һаразр уридшалан дүүргэбэ.

Энэ амжалтада ахалагша үхэршэд Н. Н. Тухватулин, П. Н. Литвинцев гэгшэдэй даадаг һаалиин гүүртэнүүд эгээл ехэ хубитаяа оруулаа. Түрүү гүүртэнүүдэй һаалишад үнгэрэгшэ 10 һарын туршада үнеэн бүриһөө дундаа зэргээр 1.680—1.500 килограмм һү һаажа, жэлэйнгээ түсэбүүдые холо үлүүлбэ. Тиихэдэ совхозой түрүү һаалишад Е. Мартынова, А. Тухватулина, М. Бурлакова, Х. Надмитова болон бусад үнеэн бүриһөө 1.800 килограмм һү һааха жэлэйнгээ социалис уялга урагшатайгаар дүүргээд байна.

1976 оной октябриин 25-най КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй, СССР-эй Верховно Совердэй сессиин материалнуудтай танилсан. совхозой һаалишад, арбадахи табан жэлдэ хараалһан түсэб, уялгануудаа үлүүлэн дүүргэхэ, энээнэй тулада 1976 оноо һү һаалиин талаар ехэ нөөсэтэй гөөр түгэсхэжэ, үбэлжэлгын хугасаадашье һү элбэгээр үйлэдбэрилхэ гэжэ шиидэбэ. Гадна тэдэнэр арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 1.250 центнер һү гүрэндэ худалдаха гэһэн угтамжын түсэб абаба.

Зорилгоёо дүүргэхын тула ажахын һүнэй гүүртэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд үнеэдээ һайнаар эдеэллэхэ, зүбөөр һаруулалха гэхэ мэтын шухала хэмжээнүүдые бэелүүлжэ эхилэнхэй.

Д. ДУГАРОВ,
манай корр.

КПСС-эй райкомһоо мэдээсэн

ПАРТКОМ ТООСОБО

КПСС-эй Кабанскын райкомой бюрогой һая болоһон заседани дээрэ түмэр замай Мысовая станциин партком тоособо. Һунгагдамал партийна эдэбхитэдэй нүлөөлхы үүргые саашадань дээшэлүүлхэ талаар юу хэжэ байһан тухайгаа тус парткомой секретарь В. Л. Цыбин хэлэжэ үгэһэн байна.

Бюрогой баталан абаһан тогтоол соо энэ талаар парткомой ябуулһан зарим тэды хүдэлмэриин аша үрэ ехэтэй байһан тухай онсо тэмдэглэгдэбэ. Жэшээлхэдэ, эндэ бии байһан партийна эхин 28 организацинуудай һунгагдамал эдэбхитэдэй һуралсал һайнаар эмхидхэгдэдэг юм. Гадна эдэнэрэй хүдэлмэрине эмхидхэхэ талаар горитой дүй дүршэлтэй нь тэмдэглэмээр.

Гэхэтэй хамта дутуу данууд үшөөл бии. П... юзай. комсомолой бо... тын бусад организаци... хүтэлбэрилхы орга... һунгагдаһан гэшүүдтэ... даг эрилтээ тус п... һулаpуулһан байна ... нистнуудай тоосоо пар... заседани дээрэ зүбш... сэхэ һайн онол арга ... данхай. Гадна залуу к... нистнуудай дунда яб... ха хүдэлмэридэ парти... га анхарал хандуулна.

КПСС-эй райкомо... рогой шүүмжэлхы а... тануудые хараадаа ... Мысовая станциин п... һаяын сагта бэел... хэмжээ ябуулгануудаа ... зохёобо.

БОЛЗОРЫНЬ УНЖАГАЙРУУЛАГДАНА

Һаяын сагта ашаглалгада оруулагдаха барилгын 68 объект Кабанскын аймагай харьяата газар дээрэ бии. Эдэнэрэй зариманайнь ашаглалгада оруулагдаха болзорынь унжагайруулагдана гээд КПСС-эй райкомой бюро тэмдэглэнэ. Жэшээлхэдэ, аймагай заһабарилгын участогай (начальнигынь нүхэр Курбатов), «Бурятсельхозмонтаж» трестын нүүдэл колоннын (начальнигынь нүхэр Метешов) коллективүүд энэ талаар горитой дутуу дундануудтай байна.

Барилга-хабсаралгын Сэлэнгын 8-дахи управлениин (начальнигынь А. А. Климов), «Бурятцелинстрой» трестын нүүдэл 590-дахи колоннын (начальнигынь В. Н С... ский) хүдэлмэришэд ... лалгада оруулха объе... дээ барижа дүүргэһэн ... жэжэ божо дутуу дунда... һаа боложо саг соонь ... жа шадаагүй. Энэ уша... дэ организацинуудай ... бэрилэгшэдэй эмхид... гээ хүдэлмэрие м... ябуулһаниинь эли б... үгэнэ.

Аймагай барилгын ор... зацинуудай хүдэл... ушардаг дутуу дунда... дары усадхаха талаар ... жээ ябуулгануудые х... һан тогтоол КПСС-эй р... мой бюро баталан аб...

АРАДАЙ ХИНАГШАД ҺУРА...

КПСС-эй аймагай райком арадай хинагшадай һуралсалда ехэ анхарал хандуулдаг юм. Тиихэдээ арадай ажахын элдэб һалбаринуудта байгуулагдаһан арадай хиналтын постнууд болон бүлэгүүдэй хүтэлбэрилэгшэдые, гэшүүдые амяар амяарайнь суглуулдаг заншалтай.

Адаглаад харахада, иимэ семинарнуудые ямар нэгэ промышленна предприятида гү, али эмхи зургаанда үнгэргэхэдэ аша үрэ һ... байна. Жэшээлхэдэ, ... люйн цементын завод... рилга-хабсаралгын Сэ... 8-дахи управленидэ н... минарнууд үнгэргэгд... хүдэлмэри партиин ... мой батаһан гр... ёһоор ябуулагдадаг.

А. КЛЮЧЕР...
КПСС-эй р... эмхидхэлэй таһ... даа...

ЭДЭНЭЙШЬЕ ХУБИТА БИИ

Баргажанай адагай загаһанай комбинадай коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ, һайн шанартай продукци ехээр гаргана. Баргажанай аймагай промышленна предприятинуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ илажа, турбан кварталай туршада түрүү һууриая эзэлһээр гараа. Тус коллективэй нэрэ соло аймагай Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнхэй. Комбинадай үнинэй, дүршэл шадабаритай загаһашан Л. А. Крушинскиин дүрэ зураг мүн лэ аймагай Хүндэлэлэй самбарта гаргагданхай. Баргажанай адагай загаһанай комбинадай коллектив эдэ бүхы амжалтануудаа улам арьбадхахын түлөө оролдодогынь бүришье һайшаалтай.

— Комбинадаймнай оньһон түхеэрэлгэнүүд хуушаранхай. Мүнөө зарим цехүүднай һэльбэн шэнэлэгдэжэ, шэнэ техникээр хангагдана. Тиигэбэ яабашье хүдэлмэришэднай яһала оролдоно. Энээнэй ашаар продукци гаргаха даабари амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ, — гээд механическа цехэй начальник Л. Молотков хөөрэнэ.

Механическа цех комбинадай гол цехүүдэй нэгэн болоно. Эндэ оройдоол 15 хүн хүдэлдэг. Энэ цехэй коллектив комбинадайнгаа оньһон түхеэрэлгэнүүдые, суднануудые, автомашинануудые саг болзор соонь заһабарилдаг, хэрэгтэй элдэб зүйлэй детальнуудые олоор бүтээн гаргадаг юм. Эдэнэй гэмээр оньһон түхеэрэлгэнүүд эбдэржэ, ажалай үедэ һаатаха ушар гарадаггүй. Механическа цехэй хүдэлмэришэдэй ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандаһан дээрэһээл һайн шанартай продукци ехээр гаргагдана.

Энэ цехтэ дүршэл шадабаритай мэргэжэлтэд олоң юм. В. Н. Колмаков, М. Г. Вульфович, В. Г. Колодин гэгшэд түрүү ажалаараа бэшэнэй дундаһаа шалгарна. Үнинэй хүдэлмэришэн Владимир Николаевич Колмаковые абаад үзэе. 1932 онһоо тус комбинадта ажаллана. Мэргэжэлтэй хүдэлмэришэн. Өөрынгөө мэргэжэлдэ олон хүдэлмэришэдые һургаһан юм. Мүнөөшье эрхим һайнаар хүдэлжэ, түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябаһаар.

Слесарь Иосиф Самуилович Вульфович Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсаһан хүн. Ажалда харюусалга ехэтэйгээр хандадаг, оньһон түхеэрэлгэнүүдые заһабарилхадаа ямаршье инженерһээ дутахагүй. Комбинадай эдэбхитэй һурган хүмүүжүүлэгшэдэй нэгэн мүн. Николай Александрович Андреев механическа цехэй түрүү хүдэлмэришэдэй зэргэдэ жагсаһаар үнинэй. Даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэжэ, олоной магтаал һайшаалда хүртэнэ. Хүдэлмэришэдэй магтаалда хүртэхэ гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ юм. Үнэн зүрхэнһөө оролдожо хүдэлһэн, бүхы хүсэ шадалаа, бэлигээ ажалдаа зорюулһан лэ хүн нүхэдэй магтаалда хүртэхэ эрхэ олодог шуу. Механическа цехэй коллективэй олонхи хүдэлмэришэд иимэ урагшаа эрмэлзэһэн һанал бодолтойгоор хүдэлжэ байна. Тиимэһээл комбинадай оньһон түхеэрэлгэнүүдые саг болзор соонь эрхим шанартайгаар заһабарилжа, һайн шанартай продукци ехээр гаргаха хэрэгтэнь хубитаяа оруулалсана.

Дүршэл шадабаритай хүдэлмэришэд залуушуулые һурган хүмүүжүүлнэ. ... дий Бабинцев. Никол... зин гэгшэд техническэ... гэжэлэй училищи д... тус цехтэ хүдэлхөөр ... һэя. Эдэнние хани... наар угтажа слесари... гэжэлдэ һургаа бэлэй. ... хүдэлмэришэд мүнөө ... ха нүхэдһөө дутуугүй ... нэ. Баргажанай адага... һанай комбинадай ме... ска цехэй хүдэл... иимэ эбтэй эетэйгээр ... жэ, арбадахи табан ... рүүшын жэлдэ абаһа... гаяа амжалтатай... лүүлжэ байна. Эдэн... наар хүдэлһэн дээрэ... гаһан ехээр баригдана, шанартай продукци ... дажа, даабари амж... гаар дүүргэгдэнэ. Энэ ... коллектив саашадаашье ... һайнаар хүдэлжэ. п... ехээр гаргаха хэрэгт... таяа оруулха арга бо... той.

Б. БУДА...
«Баргузинская пра... газетын хүдэлмэрил...

сошордомо дохёо

ҺАНАА АМАР ҺУУХААР ААЛ?

Үбэр-Зөөхэй нютагай үргэн уужам тала дайда саһан хүнжэлөөр хушагданхай. Үдэр ерэхэ бүри шэмэрүүн хүйтэн шангарна. Мал ажал дээрэ эгээл харюусалгатай үе — малай үбэлжэлгэ ерэнхэй. Гэхэ зуура, Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозойхид ниитынгээ малай үбэлжэлгэдэ мүртэй һайнаар бэлдээгүй.

Үнгэрэгшэ жэлэй үбэлжэлгын үедэ «Эрдэм» колхоздо мал олоороо гарзалһан байгаа. Харин байгша оной арбан һарын туршада найма мянга гаран хонид, тэрэ тоодо 2.400 хурьгад, хоёр зуугаад шахуу эбэртэ бодо мал, 84 тугал гарзалаа. 666 толгой хонид шоно нохойдо барюулһан, хэдэн арбаад адуун ямаршье һураггүйгөөр үгы болоһон байна.

Энээнһээ боложо «Эрдэм» колхоз гүрэндэ мяха, һү, нооһо дутуу тушаагаа. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд. мэргэжэлтэд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ алдуунуудые хараадаа абажа, ерэхэ үбэлжэлгэдөө түгэс бэлдэхэ байгаа гэжэ һанагдабашье, тэрэ алдуу эндүүнүүдынь тэдэндэ һургаал боложо үгөөгүй хэбэртэй. Үбэр-Зөөхэйдэ үбэлжөөнэй малай байрануудай, малшадай гэрнүүдэй заһабарилга мүнөө болотор дүүргэгдээгүй. Колхозой түб тосхон— Нуур-Түхэмдэ оршодог 400 толгой эбэртэ бодо малай фермэдэ ороходо хүйтэн, нойтон. 160 гунжануудай байха хотын сонхонууд шэллэгдээгүй. малые байлгажа эдеэлүүлхэ түхеэрэлгэнүүд хэгдээгүй байһаар. Мүн эндэхи һаалиин фермэдэ профилакторигүй дээрэһээ жэл бүри олон тугал гарзална.

— Һанаа зобохоор, түбэгтэй байдал тохёолдоод байна. Эртэ ехэ саһан ороо. Хонидые бэлшээридэ гаргахын аргагүй. Аймагһаа гадуур бэлдэжэ асарһан үбһөө машина дээрэһээнь сэхэ малдаа тараажа үгэнэбди. Харууһа, эдеэлүүлгын муу дээрэһээ гансахан манай отделенидэ үнгэрэгшэ һарада 221 хонин, хэдэн арбаад үхэр гарзалһан юм. Эдюулхэ юумэмнай — энэл обоолоотой һолоомон. Энэмнайшье мэнэ дууһахань. Хамаг һолоомомнай саһанда даруулшоо. Яаха зон гээшэ бибди, — гээд колхозой нэгэдэхи отделенине даагша Константин Кондакович Жигжитов һанаата болон, тархяа һэжэрнэ.

Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үетэй сасуулхада, хонид хоёр дахин олоор гарзалаа. Ямар шалтагаанһаа иимэ байдал тохёолдооб? Фермэ, отарануудта ажалай эмхидхэл муу, малшадай журам һула, тэжээл хомор байна. Мал элдэб үбшэндэ нэрбэгдэнэ, шоно нохойдо баригдана. Жэшээ болгон, Николай Гимниновай даадаг отарые абажа харая. Отарын эзэн малаа хаяад, архи намнадаг муутай. Тэрэнэй харууһалдаг 520 түлгэнүүд туранхай, үглөө мүнөө унахаар, хото хорёонь үбэлжэлгэдэ бэлдэгдээгүй. Хотоной хушалта һандаржа унаһан, ханануудынь үмхиршэһэн, үүдэ, хаалтагүй байха юм.

Бусад гүүртэ. отарануудта малай хото хорсо мүн лэ заһабарилагдаагүй, дулаалагдаагүй. Д. Санжиев, Т. Жадамбаев гэгшэдэй отарануудта малайнь байра задагай, хүсэд хушагдааншегүй байһаар.

«Эрдэм» колхоздо 23 мянган хонин, 1.340 эбэртэ бодо мал үбэлжэлгэдэ орохо юм. 42 отарануудайнь оройдоо арбан хоёрынь үбэлжэлгэдэ хүсэд бэлэдхэлтэй. Бусад отаранууд муу бэлэдхэлтэй. Малайнь дулаан байрануд сонхогүй, хото хорёогойнь нүхэ һүбэ шабагдаагүй, хонидто дэбдихэ хохир бэлдэгдээгүй байна. Хонидой байдаг олонхи хото хорёонууд сэбэрлэгдээгүй. дезинфекци хэгдээгүй байһаар. Зарим отарануудта тэжээлэй нөөсэ байхагүй, янгинама хүйтэнэй эхилхэдэ малаа юугээр эдеэлүүлхэ юм.

Малшадай байха гэр байра мүн лэ хүсэд заһабарилагдаагүй. Жэшээлхэдэ, ахалагша хонишон Балдан Тогтохоевой гэр байра сонхогүй, дулаалагдаагүй. Тиимэһээ үбэлжэлгын түрүүшын үдэрнүүдтэ хонишон малайнгаа хотон соо хонохо баатай болоо.

— Үбэлжэлгэдөө тон муу бэлэдхэлтэй байшообди. Үнеэднай дулаан байрагүй дээрэһээ даараржа, шэшэржэ хононо. Эдилгэшье бага, харууһалга, уһалалга муутай юм. Дэбээнэй һаалиин фермэдэ тугалнуудаа хоёр хоногоор уһалаагүй байһан ушар бии. Дэбээнэй отделенине эрхилэгшэ байһан Владимир Цыренжапов хэдэн хоногоор ажалдаа гарадаггүй, пэтэрһэн хүн байгаа. Иимэ байдалһаа малнай олоор гарзална, һүн багаар һаагдана. — гэжэ зоотехник Ольга Борисовна Машкина мэдүүлбэ.

Мүнөө ажаллажа байһан хүтэлбэрилэгшэд, нэн түрүүн колхозой түрүүлэгшэ Борис Мантаханович Забанэв ажахыда бии байгаа арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэжэ, ниитын малые үхэл гарзада оруулхагүй, ашаг шэмыень бүри дээшэлүүлхэ, малшадай харюусалга дээшэлүүлжэ, тэдэнэрэй ажалые зүбөөр эмхидхэхэ, малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ хүдэлмэридэ хайша хэрэг хандана гэжэ дээрэ дурсагдаһан тоо баримтанууд гэршэлнэ.

«Эрдэм» колхоз үбһэ тэжээлээр угаа дутамаг. Түсэбэй ёһоор хэрэглэхэ бүдүүн тэжээлэйнь миил гурбанай нэгэ хуби абтанхай юм. Угайдхадаа һолоомоёо хуряажа хүсэд абаагүй, саһан доро оруулжархиһаниинь гэмшэлтэй. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо силос, сенаж бага дарагдаһан, ороһо таряанайшье зүйл багаар абтаһан байна.

Иимэ хүшэр хүндэ байдал колхозой правленидэ, партийна организацида, бүхы колхозниуудта нэн түрүүн малшадта ехэхэн эрилтэ габина гээшэ. Ниитын малые эмхитэй һайнаар үбэлжүүлхын тулада яаралтай хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй. Нэмэри тэжээл бэлэдхэхэ, үбһэ тэжээлээр дутамаг байһан туладаа малдаа дэбдихэ хохир элбэгээр бэлдэхэ байна. «Үргэн доронь үбһэн, үбдэг доронь хохир» гэжэ арад зон дэмы хэлсэдэггүй бшуу.

Үбэлжэлгые шадабаритай бэрхэ хүнүүд лэ урагшатайгаар шиидхэхэ. Энэ хүндэ хүшэр үедэ дүй дүршэлтэй малшадые зүбөөр хубаарилан табиха гээшэ ехэхэн удха шанартай юм. Мал ажалай эгээл хүндэ газарта коммунистнууд болон комсомолшууд эльгээгдэхэ, малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдаха ушартай. Колхозой правлени, партком социалис мүрысөөнэй гуримда зохихо хубилалтануудые оруулжа, малшадай соёлой, худалдаа наймаанай, медициинын ба ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха хэмжээнүүдые хараалаад, бодото дээрэнь бэелүүлхэ зэргэтэй.

Колхозой малай үбэлжэлгын бодото байдалтай танилсаад байхада, һанаа зобохоор.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

Буряадай АССР-эй габьяата луговод, дайнай, ажалай ветеран Е. А. Ринчиндоржиев Хориин аймагай Анаагай совхозой луговодуудай звеное 1968 онһоо хойшо хүтэлбэрилнэ. Тэрэ байгша ондо 400 гектар газарһаа 6272 центнер үбһэ ургуулжа абаха түсэбтэй байгаа. Тэрэнээ 7800 центнертэ хүргэжэ г... рай 19,5 центнер, шанартай ногоо үр... жа абаһан байна.

Энээнһээ үрдэ ... ашаглалгада ор... байһан участогууд... бэрлэжэ, баян ургаса... ряаха зорилго үрда... бинхай юм. Ерэхэ ... дэ намаг газар ... таажа, олон жэлэй ... тарижа, сабшалан б... хо зорилготой. Тари... газарнуудай упал... ехэдхэн, органическа... минеральна утэгж... нэмээд, ерэхэ жэл... тэ һайн ургаса ... ряажа абахаар ... гай совхозой луго... хүдэлжэ эхилэнхэй. ... говодуудай звеное ... ша Е. А. Ринчиндо... үнгэрэгшэ жэл... туйлаһан амжал... дүнгөөр Ажалай ... түгай орденоор ... даһан, В. И. Ленин... рэһөөр 100 жэлэй ... баярай болон бэш... олон медальнуудта ... һэн юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... ряадай АССР-эй габ... луговод. Хориин ай... Анаагай совхозой л... дуудай звеное хүтэл... лэгшэ Е. А. Ринчи... жиев.

Б. БАЛЬЖИНИМАЕ... фотоге...

Нүхэр Э. ГЕРЕГЭЙ хэлэһэн үгэ

болгожо шадаа. Социалис байгуулалтын саашанхи амжалта түгэс хүгжэлтые хангахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа гаргаха гүйсэд дүүрэн хүсэл зоригтой бидэ байнабди.

Хүндэтэ нүхэдүүд, коммунис общество байгуулгада Советскэ Союзай түйлаһан амжалтануудаар сэдьхэлээ ханажа байһыетнай бидэ бүрин хубаалданабди. Байгаалиин баялигуудые ашаглалга, шэнэ технологи байгуулан нэбтэрүүлгэ, промышленностиие, хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөлгэ, хүнэй аша туһада, тэрэнэй һуудал байдалые һайжаруулхын тула байгаалиин баялигуудые ашаглан, замбуулинай орьёл оодэ дабшажа ябаһан совет эрдэм наукын агуухэ түйлалтанууд — эдэ бүгэдэ социализмын хизааргүй ехэ арга боломжонуудые эрхим һайнаар элирхэйлэн гэршэлнэ. Соведүүдэй ороной — социализмын үлгы болоһон Агуухэ Октябриин социалис революциин Эхэ ороной агуухэ амжалта түйлалтануудаар бүхы коммунистнууд омогорхоно. Замбуулинай дайдаар бүлэгөөроо ниидэлгэдэ хабаадаха арга боломжо Соведүүдэй орон социализмын бусад оронуудтай хамта Польшодо олгоо гээд Польшын арадай үмэнэһөө сэдьхэлээ ханан мэдүүлхые хүсэнэб. Энэ хадаа социалис интернационализмын, манай арадуудай ёһотойл аха дүүгэй холбооной үшөө нэгэ толгомо гэршэ болохо байна.

Хүндэтэ ханинар!

Социалис гүрэнүүдэй харилсаа холбоон орон бүхэнэй хүсэ шадал арьбадхана, эдэнэй бэеэ дааһан ба аюулгүи байдалые бэхижүүлнэ, уласхоорондын оршон байдалда нягта, ашаг үрэ ехэтэйгээр ажал ябуулхын тула таарамжатай байдал байгуулна. Ленинэй партиин XXV съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан эб найрамдалай, уласхоорондын харилсаанай түлөө, арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ дааһан байдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй программа хадаа үгэеэ ойлголсоһон хамтымнай хараа бодолой үндэһэ һуури болоно. Уласхоорондын харилсаануудта хёмороо зүришэлдөө үүдхэлэнэй, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые һүжэреөһэнэй бэшэ, харин шахардуу байдал һуларуулхын, бүгэдэ нийтын эб найрамдал бэхижүүлхын, арадуудай хоорондохи аюулгүй байдал ба харилсаа холбоо хүгжөөхын түлөө тэмсэлэй замаар лэ мүнөө үеын гол шухала асуудалнуудые шиидхэжэ болоно гэжэ гүнзэгыгөөр этигэн найдадаг дээрэһээ гадаадын эдэбхитэй политикаа хүгжөөн, энэ программа бэелүүлгэдэ хабаадалсанабди.

Хэрбээ политическэ бодото байдалда үндэһэлэн, һайн һайхан хүсэлэнгые хүтэлбэри болгобол, эб найрамдалай хэрэгэй ба шахардуу байдал һуларуулхын тула ямар ехэ юумэ хэжэ болохо байна гэжэ аюулгүи байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар нийтэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй актда гар табигдаһанай һүүлээр үнгэрһэн жэлэй дүй дүршэл элирхэйлэн харуулна. Хельсинкидэ түгэсхэлэй актда түлөөлэгшэдэйнь гараа табиһан гүрэнүүд тэрэнэй гол ёһонуудые, шиидхэбэринүүдые бодото байдалда бүрин бэелүүлхын түлөө түүхэтэ харюусалгатай байна.

Империализмын улам үргэдхэжэ байһан буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые ашаг үрэ ехэтэйгээр хуряаха зам нээхэ гэшэ бата эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай түлөө манай хамтын тэмсэлэй эгээл хойшолуулашагүй зорилго болоно. Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые усадхаха, юрын буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, хүн зониие олоорнь алаха хюдаха шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалга болюулха хэрэгые амжалтатайгаар бэелүүлхэ шухала. Хүсэ хэрэглэлгые хорихо гэхэ гү, али хүсөөр заналгые болюулха гэшэ бүхы дэлхэй дээрэ уласхоорондын эрхын үнэхөөрөөшье үргэнөөр мэдэрэгдэдэг, хэлбэришэгүйгөөр сахигдадаг гол ёһо болохо зэргэтэй.

Дэлхэй дээрэ бии байгаа, илангаяа Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу байдалые һуларуулха гэжэ Советскэ Союз ба бусад социалис оронуудтай хамта бидэ оролдонобди. Бэеэ дааһан байдалайнгаа түлөө, түрүү үзэлтэй социальна хубилалтануудай түлөө тэмсэлдэнь, империализмда эсэргүү национально-сүлөөлэлгын түрүү үзэлтэй хүдэлөөе, мүн сүлөөлэгдэһэн оронуудые бидэ дэмжэнэбди. Колониализм ба расизм мэтын хүн түрэлтэнэй түүхэдэхи гутамшаг муухай хүүдаһые хэтэдэнь хаахаар саг хүрэжэ ерээ.

Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай гол звено болохо Советскэ Союзай хүсэ шадалтай, бүтэмжэтэй үүсхэлнүүдтэй амжалтануудайнь нэн түрүүн холбоотой байһан социалис оронуудай эб найрамдалта нийтэ политика бэелүүлгэдэ манай парти, Польшын Арадай Республикын правительство саашадаашье эдэбхитэйгээр хабаадаха юм. Энэ политика манай арадуудай, дэлхэйн бүхы арадуудай үндэһэн аша туһада, хүсэл эрмэлзэлдэ харюусана. Та, нүхэр Брежнев, тэрэнэй олондо мэдэрэгдэһэн гол тэмсэлшэ болонот.

Хүндэтэ ханинар!

Польшын хүдэлмэришэн ангиин марксистско-ленинскэ парти байһан хадаа бидэ баатаршалгата Польшын пролетариадай түрүү үзэлтэй революционно ба интернациональна ёһо заншалнуудые үргэлжэлүүлнэбди. 1905—1907 онуудай революциин үедэ польско ба ородой пролетариадай хамтын байлдаануудай хуудаһанууд, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ эрид эрьелтын шата болоһон Агуухэ Октябриин социалис революцида олон мянган полягуудай хабаадалсалга эдэ ёһо заншалнуудай таһаршагүй хубинь болоно. Дзержинский, Мархлевский ба бусад — ородой, мүн польско революционно хүдэлөөнэй геройнууд мүн.

Гитлеризмтэй хамтын тэмсэлэй гайхамшагта ёһо заншалнууд польско-совет арадуудай аха дүү ёһоор хамтаран, тэмсэхэ арга олгоһон байна. Улаан Армиин ба совет арадай түүхэтэ илалтанууд тухай мэдээсэлэй Польшын арадта, фашизмын булимтаран эзэмдэһэн Европын бусад оронуудай арадуудта тэмсэхэ гэһэн хүсэл зориг, айхабтар ехэ хүсэ шадал нэмээһыень хэзээдэшье мартахагүйл. Соведүүдэй агуухэ ороной шиидхэхы хубитаяа оруулһан илалта олон миллион хүнэй ами наһа абарһан, Европын ба бүхы дэлхэйн хүгжэлтые шэнэ замаар дабшуулха арга олгоһон байна.

Танда, нүхэр Брежнев, Польшодо эрхэ сүлөө олгоһон, Польшын газар дээрэ дайлалдаһан бүхы хүнүүдтэ, поляк арадай үмэнэһөө гүнзэгы сэдьхэлэй баяр баясхалан хүргэнэб. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай бүхы ветерануудые үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб. Манай сүлөөтэ байдалай түлөө ами наһаа үгэһэн бүхы хүнүүдэй дурасхаалые ёһолон хүндэлдэгбди.

Польшо болон СССР-эй ангиин национальна холбоондо, манай эбдэршэгүй хани барисаанда хамтымнай тэмсэлэй ёһо заншалнууд хэтэдээ мүнхэ юм. Энэ хани барисаанһаа, ПОРП-ын ба Ленинэй партиин үзэл сурталай нэгэдэлһээ хүсэ шадалаа нэмэнэбди, шэлэһэн замайнгаа үнэн зүб байһанда этигэнэбди.

Хүндэтэ нүхэдүүд, Польшын партийно-гүрэнэй делегациин албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерэлгэ, мүнөөдэр бидэнэй эхилһэн хөөрэлдөөнүүд, бидэнэй гар табиха шухала документ манай партинуудай нэгэдэлые али бүхы талаарнь саашадань бэхижүүлгэдэ, манай гүрэнүүдэй холбоое, манай арадуудай аха дүү ёһоной хани барисаае хүгжөөлгэдэ нүлөөлхэ юм гэжэ этигэн найданабди.

Агуухэ совет арадай ба Ленинэй алдарта партиин түлөө!

КПСС-эй Центральна Комитедэй, нүхэр Леонид Ильич Брежнев түрүүтэй тэрэнэй ленинскэ хүтэлбэриин түлөө!

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба тэрэнэй Түрүүлэгшэ нүхэр Николай Викторович Подгорнын түлөө!

Совет правительствын ба тэрэнэй Түрүүлэгшэ нүхэр Алексей Николаевич Косыгинай түлөө!

Социалис Польшын ба Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи аха дүүгэй хани барисаанай һалбаран хүгжэхын түлөө!

Эб найрамдалай ба социализмын түлөө! — хундага үргэнэб.

•••

Нүхэд Л. И. Брежневэй, Э. Герегэй хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар угтагдаа.

Обед үнэн зүрхэнэй, аха дүү ёһоной оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол

ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН ТАЛААР СССР-эй 1976 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

эй Министрнүүдэй
дэргэдэхи эрдэм,
талаар СССР-эй
ба Гүрэнэй шан-
олгодог комитедэй оруулһан дурадхалые КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет хаража үзөөд, СССР-эй 1976 оной гүрэнэй шангуудые олгохо гэжэ **тогтообо**:

РДЭМ НАУКЫН ТАЛААР

ьев Александр
вичта, **Корсунский**
Лазаревичта, физи-
икын эрдэмэй кан-
атомай элшэ хүсэ
И. В. Курчатовай
институдай эр-
мэрилэгшэд, **Ка**-
Моисеевичтэ,
Науканууд ай ака-
гэшүүн-корреспон-
ревский Вадим
вичтэ, физико-ма-
эрдэмэй доктор,
удай начальни-
йтовецкий Виктор
вичта, физико-
эрдэмэй док-
гагай начальник,
Александр Ми-
физико-матема-
эрдэмэй доктор,
Геннадий Викторо-
изико-математикын
кандидат, ахалагша
хүдэлмэрилэгшэд,
Юрий Федоровичто,
ачальник, энэл ин-
хүдэлмэрилэгшэд —
кристаллнуудта
ядерна реакциие
тайлбарилха, эли
шэнжэлхэ талаар
дэлмэри хэһэнэйнь

ев Руслан Ивано-
ССР-эй Науканууд-
иин А. Ф. Иоф-
жэтэ физико-тех-
ститудай эрдэмтэ
Дьяконов
Игоревичтэ, **Екимов**
Ивановичта, физи-
икын эрдэмэй кан
эрдэмтэ хүдэлмэ-
Захарченя Борис
физико-матема-
эй доктор, лабо-
даагша, **Перель**
Иделевичтэ, фи-
икын эрдэмэй
Сафаров Вячеслав
Флейшер Вла-
рьевичто, физи-
кын эрдэмэй
д, ахалагша эр-
хүдэлмэрилэгшэд,
удай хүдэлмэри-
«Полупроводни-
ронууд ба ядро-
дэлые оптическа
хэйлгэдэ хабаа
айлнүүдые шэн-
рүүлхэ» талаар
онуудта толи-
бүлэг хүдэлмэ-

Арсений Алек-
Тернов Игорь
та, физико-мате-
эрдэмэй доктор-
В. Ломоносовой
Москвагай гүрэ-
ситедэй кафедра-
агшанар, — син-
уяаралгын кван-
нүүд тушаа хэ-
хүдэлмэриинь тү-

Федор Ивано-
оруссиин ССР-эй
академиин ака-
оруссиин ССР-эй
академиин фи-
итудай лаборато-
ша — «Анизо-
он байдалда оп-
дэлнүүдэй тео-
1952—1974
илогдоһон бүлэг
түлөө.
Дмитрий Викто-
физико-математи-
доктор, СССР-
удай академиин
овой нэрэмжэтэ
институдай
эрдэмтэ хүдэлмэ-
1967 ондо толи-
одезическэ урас-

халнууд тухай монографиинь түлөө.

6. **Образцов** Иван Филипповичтэ, академик, Серго Орджоникидзиин нэрэмжэтэ Москвагай авиационно институдай кафедрые даагша, **Онанов** Герман Георгиевичто, техническэ эрдэмэй кандидат, энэл институдай доцент — «Нимгэхэн ханатай түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдээр барилга хэхэ механика» гэжэ 1973 ондо толилогдоһон монографиинь түлөө.

7. **Легасов** Валерий Алексеевичтэ, химическэ эрдэмэй доктор, атомай элшэ хүсэ шэнжэлдэг И. В. Курчатовай нэрэмжэтэ институдай лабораториин начальник, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ, **Серик** Виталий Федоровичто, химическэ эрдэмэй кандидат, лабораториин начальник, **Климов** Владимир Дмитриевичтэ, химическэ эрдэмэй кандидат, лабораториин начальнигай орлогшо, **Чайванов** Борис Борисовичта, химическэ эрдэмэй кандидат, **Исаев** Игорь Федоровичто, бүлэгүүдэй начальнигууд, **Соколов** Владимир Борисовичта, химическэ эрдэмэй кандидат, эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ, **Крайнов** Алексей Ивановичта, слесарь-механик, **Нисневич** Яков Ароновичто, техническэ эрдэмэй кандидат, лабораториин начальник, **Гнездов** Виктор Иосифовичто, техническэ эрдэмэй кандидат, ахалагша эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ, энэл институдай хүдэлмэрилэгшэд, **Буслаев** Юрий Александровичта, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент, СССР-эй Наукануудай академиин Н. С. Курнаковай нэрэмжэтэ юрэнхы ба органическабэшэ химиин институдай лабораториие даагша, **Гусев** Юрий Константиновичта, химическэ эрдэмэй кандидат, В. Г. Хлопиной нэрэмжэтэ Радиева институдай эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ, **Кирин** Иван Семеновичто, техническэ эрдэмэй кандидат — гоё һайхан газуудай соединенинүүдтэхи физико-химическэ үзэгдэлнүүдые хубилгаһанайнь, шэнжэлһэнэйнь түлөө.

8. **Петровская** Нина Васильевнада, геолого-минералогическа эрдэмэй доктор, СССР-эй Наукануудай академиин рудата ашагта малтамалнуудай геологиин, петрографиин, минералогиин ба геохимиин институдай таһагые даагшын орлогшо — «Сулгы алтан» гэжэ 1973 ондо толилогдоһон монографиинь түлөө.

9. **Бреховских** Леонид Максимовичта, академик, СССР-эй Наукануудай академиин акустикын институдай таһагай начальник, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ, **Андреева** Ирина Борисовнада, физико-математикын эрдэмэй доктор, **Агеева** Надежда Сергеевнада, техническэ эрдэмэй кандидат, **Швачко** Рэмир Федоровичто, физико-математикын эрдэмэй кандидат, секторнүүдэй начальнигууд, **Житковский** Юрий Юрьевичтэ, физико-математикын эрдэмэй доктор, **Чупров** Сергей Дмитриевичтэ, физико-математикын эрдэмэй кандидат, секторнүүдэй начальнигуудай орлогшонор, **Лысанов** Юрий Павловичта, физико-математикын эрдэмэй доктор, **Воловов** Владимир Ивановичта, **Фурдуев** Александр Вадимовичта, физико-математикын эрдэмэй кандидадууд, ахалагша эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэд, энэл институдай хүдэлмэрилэгшэд — «Океанай акустика» гэжэ 1974 ондо толилогдоһон монографиинь түлөө.

10. **Тронько** Петр Тимофеевичтэ, түүхын эрдэмэй доктор, Украинын ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ, **Слабеев** Игорь Семеновичтэ, түүхын эрдэмэй кандидат, Украинын ССР-эй Наукануудай академиин түүхын институдай таһагые даагша, **Касименко** Александр Карповичта, **Компанийц** Иван Ивановичта, түүхын эрдэмэй докторнууд — «Украинын ССР-эй хото городууд ба һуурин тосхонуудай түүхэ» гэжэ 1967—1974 онуудта толилогдоһон 26 ботиһоо бүридэнхэй хүдэлмэриинь түлөө.

II. ТЕХНИКЫН ТАЛААР

1. **Поляков** Зорислав Николаевичта, Охтинско «Пластполимер» гэжэ эрдэмэй-үйлэдбэриин нэгэдэлэй генеральна директор, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ, **Кондратьев** Юрий Николаевичта, техническэ эрдэмэй кандидат, лабораториие даагша, **Поляков** Аркадий Васильевичта, таһагые даагша, энэл нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд, **Вольтер** Болеслав Владимировичта, техническэ эрдэмэй доктор, таһагые даагша, **Софиев** Александр Эльханановичта, техническэ эрдэмэй кандидат, лабораториие даагша, нэгэдхэгдэһэн автоматизациилгын гүрэнэй бүхэсоюзна түбэй эрдэм-шэнжэлэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэд, **Ромашевский** Владимир Борисовичта, СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Ураалай химическэ машина-бүтээлгын заводой ахамад конструкторай орлогшо, **Леонтьев** Герман Никифоровичтэ, Белоруссиин ССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ «Полимер» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй үйлэдбэриин начальник, **Смирнов** Борис Емельяновичта, химическэ машина-бүтээлгын Ленинградай эрдэм-шэнжэлэлгын ба конструкторска институдай проектын ахамад конструктор, **Носачев** Петр Михайловичта, Сумска хүндэ компрессор-бүтээлгын заводой бригадир, **Ретч** Манфредтэ, Германиин Демократическа Республикын Наукануудай академиин гэшүүн корреспондент, В. Ульбрихтын нэрэмжэтэ «Лойна-верке» гэдэг арадай предприятиин таһагай хүтэлбэрилэгшэ, **Нитче** Райнхардтда, байгаали шэнжэлдэг эрдэмэй кандидат, энэл предприятиин таһагай начальник, **Хемме** Хельмудтэ, «Германия» гэдэг арадай предприятиин таһагай начальник — ехэ даралта доро полиэтилен үйлэдбэрилхэ бүтээсэ ехэтэй ажал түхеэрэлгэ ба автомат гурим зохёоһоной, жэлдээ 50 мянган тонно продукци үйлэдбэрилхэ хүсэтэй промышленна технологическа линии (Полимир-50) байгуулһанайнь түлөө.

2. **Бондарчук** Павел Константиновичта, ахамад геолог, **Погребняк** Михаил Митрофановичта, эрхилэгшэ, Удмуртын үрэмдэн бэдэрэлгэ хэдэг трестын хүдэлмэрилэгшэд, **Шеходанов** Василий Александровичта, геолого-минералогическа эрдэмэй кандидат, энэл трестын ахамад геолог байһан, **Любишев** Василий Александровичта, Удмуртын геофизическэ экспедициин начальник, **Кельзи** Кира Евгеньевнада, энэл экспедициин ахалагша геофизик байһан, **Тарасов** Владислав Васильевичта, Игринскэ нефть-бэдэрэлгын экспедициин ахамад геолог, **Нечитайло** Сергей Кирилловичтэ, геолого-минералогическа эрдэмэй доктор — Удмуртын АССР-тэ нефтиин баялигуудые хурдан түргэнөөр шэнжэлэн нээһэнэйнь түлөө.

3. **Балзарявичус** Повилас Юозаповичта, хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат, Литвагай гидротехникын ба мелиорациин эрдэм-шэнжэлэлгын институдай директор, **Юшкаускас** Юозас Антановичта, хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат, энэл институдай таһагые даагша, **Андреев** Николай Гавриловичта, ВАСХНИЛ-ай академик, К. А. Тимирязевай нэрэмжэтэ Москвагай хүдөө ажахын академиин кафедрые даагша, **Будвитис** Антанас Покубода, хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат, директор, **Каджюлис** Леонас Юозовичто, хүдөө ажахын эрдэмэй доктор, таһагые даагша, Литвагай газар тарялангын эрдэм-шэнжэлэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэд, **Лукошевичус** Ионас Ионодо, экономическа эрдэмэй кандидат, энэл институдай Вокеско филиалай секторые даагша, **Валушис** Витольдас Юргевичтэ, **Петрушевичюс** Викторас Ионодо, техническэ эрдэмэй кандидадууд, хүдөө ажахые оньһожоруулгын ба электрификацилгын Литвагай эрдэм-шэнжэлэлгын институдай секторнүүдые даагшанар, **Ионушас** Альгирдас Иозовичто, «Рамбинас» совхозой директор, **Кебурис** Альгимантас Игнодэ, үһанай ажахын проект зохёолгоор республиканска институдай ахамад инженер, **Маразас** Винцас-Пятрас Викторододо, «Жельсвяле» колхозой түрүүлэгшэ, **Меилус** Пранас Ионодо, Литвагай мал ажалай эрдэм-шэнжэлэлгын институдай Байсогальска туршалгын ажахын директор — газар тарялангые шанаржуулан һайжаруулгын түрүү арга зохёожо, һайжаруулагдаһан сабшалан ба бэлшээридэ энээниие ашаг үрэ ехэтэйгээр ашаглаһанайнь түлөө.

4. **Болтинский** Василий Николаевичта, ВАСХНИЛ-ай академик, хүдөө ажахын үйлэдбэриин инженернүүдые бэлдэдэг В. П. Горячкинай нэрэмжэтэ Москвагай институдай кафедрые даагша байһан, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ, **Поляк** Александр Яковлевичта, **Дегтярев** Виктор Андреевичтэ, техническэ эрдэмэй кандидадууд, хүдөө ажахые оньһожоруулгын бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэлэлгын институдай лабораторинуудые хүтэлбэрилэгшэд, **Щупак** Айзик Давидовичта, лабораториие хүтэлбэрилэгшын орлогшо, **Мариненко** Анатолий Ивановичта, Хойто Кавказай филиалай таһагай хүтэлбэрилэгшын орлогшо, энэл институдай хүдэлмэрилэгшэд, **Орлов** Николай Матвеевичтэ, техническэ эрдэмэй кандидат, хүдөө ажахын машина-бүтээлгын В. П. Горячкиной нэрэмжэтэ бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэлэлгын институдай таһагые даагша, **Дронова** Наталья Федоровнада, техническэ эрдэмэй кандидат, хүдөө ажахын оньһожоруулгын ба электрижүүлгын бүхэроссиин эрдэм-шэнжэлэлгын ба проектно-технологическа институдай ахалагша эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ байһан, **Шаров** Михаил Александровичта, техническэ эрдэмэй кандидат, Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ Волгоградай тракторна заводой ахамад конструктор, **Кашуба** Борис Павловичта, С. Орджоникидзиин нэрэмжэтэ Харьковска тракторна заводой ахамад конструктор, **Ксеневич** Иван Павловичтэ, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Минскэ тракторна заводой генеральна конструктор, **Любашин** Геннадий Яковлевичта, техническэ эрдэмэй кандидат, тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудые туршаха талаар Кубаниин эрдэм-шэнжэлэлгын институдай таһагай ахамад инженер — машинно-тракторна агрегадуудай хүдэлмэриие түргэдхэхэ эрдэм наукын үндэһэ һуури зохёоһонойнь түлөө.

5. **Сербиненко** Федор Андреевичтэ, медицинскэ эрдэмэй доктор, СССР-эй Медицинскэ эрдэмэй академиин Н. Н. Бурденкын нэрэмжэтэ нейрохирургиин эрдэм-шэнжэлэлгын институдай директорэй орлогшо — уураг тархиин һудаһануудта эндоваскулярна хирургиин клиническэ арга зохёожо, нэбтэрүүлһэнэйнь түлөө.

6. **Акулин** Евгений Александровичта, А. И. Ефремовэй нэрэмжэтэ Москвагай «Красный пролетарий» гэжэ станок бүтээлгын заводой үйлэдбэриин начальнигай орлогшо, **Жедь** Юрий Михайловичта, ахамад конструктор, **Бондарев** Виктор Петровичто, ахамад инженер, **Аслибекян** Феликс Суреновичтэ, ахамад технологой орлогшо, **Герасин** Константин Андреевичтэ, конструкторска бюрогой начальник, **Болотин** Аврам Иосифовичто, **Итин** Артур Марковичта, бюрогой начальнигууд, **Поздеев** Иван Владимировичта, цехэй начальник, **Карасев** Василий Григорьевичто, **Уваров** Михаил Ивановичта, цехүүдэй начальнигуудай орлогшонор, **Ляпин** Николай Михайловичта, слесарь, энэл заводой хүдэлмэрилэгшэд, **Бушуев** Александр Федоровичто, Горькиин хотын скоростиин коробконуудые бүтээдэг заводой ахамад механик — 1К282 ба 1283 түхэлэй токарна олон шпиндельтэй вертикальна полуавтомадуудые зохёожо, олоор бүтээн гаргаад СССР-эй арадай ажахыда үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэйнь түлөө.

7. **Боков** Владимир Михайловичта, конструкторска бюрогой начальник байһан, **Верник** Александр Борисовичта, техническэ эрдэмэй кандидат, ахамад инженер, **Тыртов** Анатолий Сергеевичтэ, ахамад конструкторай орлогшо, Электросталиин хүндэ машина бүтээлгын заводой хүдэлмэрилэгшэд, **Вострухов** Константин Михайловичта, энэл заводой трубна стануудай эрдэм-шэнжэлэлгын ба проекто-конструкторска технологическа институдай проектын ахамад инженер, **Акатов** Анатолий Ивановичта, металлургическа машина бүтээлгын бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэлэлгын ба проектно-конструкторска институдай бүлэгые даагша, **Максилейсон** Анатолий Моисеевичто, **Сумскин** Сергей Николаевичта, техническэ эрдэмэй кандидадууд, энэл институдай таһагые даагшанар, **Осипенко** Павел Ефимовичтэ, техническэ эрдэмэй кандидат, Таганрогой гүрэнэй металлургическа заводой директор, **Розен** Александр Семеновичто, цехэй начальник, **Сергеев** Владислав Дмитриевичтэ, ахалагша вальцовщик, энэл заводой хүдэлмэрилэгшэд, **Крупман** Юрий Григорьевичтэ, техническэ эрдэмэй кандидат, металлургическа заводуудай проект зохёон табиха талаар Украинын гүрэнэй институдай таһагай начальник — минута соо 1200 метр утатай гагнагдамал хоолой сорго үйлэдбэриин гаргадаг (урда тээхи стануудһаа 2 дахин бүтээсэ ехэтэй) агрегадуудые зохёон байгуулһанайнь түлөө.

8. **Макаров** Виктор Матвеевичтэ, техническэ эрдэмэй кандидат, директор, **Зисельман** Борис Георгиевичто, ахамад конструктор, **Глобин** Николай Кирилловичтэ, ахамад инженер, **Моспан** Николай Ильичто, цехэй начальнигай орлогшо, **Алексеев** Анатолий Алексеевичтэ, котельщигүүдэй бригадир, СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Ураалай химическэ машина-бүтээлгын заводой хүдэлмэрилэгшэд, **Курамжин** Александр Валерьяновичта, энэл заводой директор байһан, **Усенко** Виктор Григорьевичто, химическэ машина бүтээлгын Эрхүүгэй эрдэм-шэнжэлэлгын ба конструкторска институдай директор, **Королев** Евгений Михайловичта, энэл институдай таһагые даагша, **Литвиненко** Денис Ануфриевичта, техническэ эрдэмэй кандидат, И. П. Бардинай нэрэмжэтэ хара металлургиин Түбэй эрдэм-шэнжэлэлгын институдай лабораториие даагша, **Розенберг** Овший Осиповичто, Украинын ССР-эй Наукануудай академиин Е. О. Патоной нэрэмжэтэ электро гагнууриин институдай таһагые даагша, **Раевский** Георгий Владимировичта, техническэ эрдэмэй доктор — хүсэ ехэтэй агрегадуудта шухала хэрэгтэй зүйлнүүдые байгуулжа, эдэниие промышленностьда үйлэдбэрилэн гаргалгые эмхидхэһэнэйнь түлөө.

9. **Сериков** Иван Александровичта, директор, **Пучканев** Анатолий Михайловичта, ахамад металлург, **Семенов** Василий Антоновичто, наладчик, **Потейко** Анатолий Дмитриевичто, урдань ахамад инженер байһан, **Дудкин** Василий Васильевичта, урдань слесарь хабсаргагша байһан, Харьковай мотоор бүтээдэг «Серп Молот» гэжэ заводой хүдэлмэрилэгшэд, **Рабинович** Бенедикт Вениаминовичта, техническэ эрдэмэй доктор, Москвагай автотехническэ институдай профессор, **Снежный** Ростислав Лукьяновичта, техническэ эрдэмэй кандидат, шудхалаа хэдэг научна шэнжэлгын институдай директор, **Нетес** Леонид Яковлевичта, техническэ эрдэмэй кандидат, лабораториие даагша, **Ютченко** Александр Филипповичтэ, хүтэлбэрилхы конструктор, **Теплинский** Анатолий Давидовичта, проектын главна конструктор, **Шевченко** Альберт Федоровичто, бүлэгые даагшада, энэл институдай хүдэлмэрилэгшэд — тракторна двигательнүүдэй детальнуудай шудхалаа хэхэ автомат түхеэрэлгэнүүдые ба үрэ ехэтэй технологи зохёоһоной түлөө.

10. **Агамалов** Юрий Рубеновичто, техническэ эрдэмэй кандидат, **Кнеллер** Владимир Юрьевичтэ, техническэ эрдэмэй доктор, хүтэлбэрилгын асуудалнуудай институдай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ, **Гриневич** Феодосий Борисовичта, Украинын ССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент, Украинын ССР-эй Науканудай Академиин электродинамикын институдай таһагые даагша, **Карпенко** Валентина Павловнада, **Новик** Анатолий Ивановичта, **Сурду** Михаил Николаевичта, техническэ эрдэмэй кандидадууд, тэрэл институдай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэд, **Пушняк** Василий Антоновичто, техническэ эрдэмэй кандидат, Украинын комсомолой нэрэмжэтэ, Киевэй «Точэлектроприбор» заводой ахамад инженер, **Будницкая** Елена Абрамовнада, лабораториин начальник, **Лукашук** Григорий Григорьевичто, **Смолир** Юрий Антоновичто, **Фещенко** Николай Александровичта, хүтэлбэрилхы инженернүүд, **Серик** Анатолий Михайловичта, бригадир-наладчик, энэл заводой хүдэлмэрилэгшэд — электрын элшэ хүсэнүүдые автомат аргаар хэмжэхэ теоретическэ үндэһэ һуури зохёоһоной түлөө.

11. **Зеленский** Борис Васильевичта, Первоуральска Новотрубна заводой ахамад инженерэй орлогшо, **Фотон** Александр Андреевичтэ, техническэ эрдэмэй кандидат, ахамад инженер, **Столетний** Марат Федоровичто, техническэ эрдэмэй кандидат, **Лоп** Юрий Брониславовичта, лабораторинуудай начальник, **Серебряков** Виктор Александровичта, цехэй начальник, **Миронов** Юрий Мироновичто, таһагай начальнигай орлогшо, энэл заводой хүдэлмэрилэгшэд, **Пугачев** Владимир Семеновичто, СССР-эй Науканудай академиин гэшүүн-корреспондент, **Райбман** Наум Самойловичто, техническэ эрдэмэй доктор, хүтэлбэриин асуудалнуудай институдай лабораторинуудые даагша, **Исайкина** Любовь Фроловнада, бүлэгые даагша, **Чадеев** Валентин Марковичта, техническэ эрдэмэй кандидат, ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ, энэл институдай хүдэлмэрилэгшэд, **Руруа** Андрей Аполоновичто, Руставиин «Автоматпром» гэжэ проектно-конструкторска институдай таһагые даагша, — түмэр соргонуудые халуун аргаар татаха технологи зохёожо, промышленн үйлэдбэридэ хэрэглэһэнэй түлөө.

12. **Веселаго** Виктор Георгиевичто, физико-математическа эрдэмэй доктор, секторые даагша, **Максимов** Леонид Павловичта, түхеэрэлгэ тодхолгын начальник, СССР-эй Науканудай академиин П. Н. Лебедевэй нэрэмжэтэ физическэ институдай хүдэлмэрилэгшэд, **Клявин** Павел Павловичта, Д. В. Ефремовэй нэрэмжэтэ электро-физическэ аппаратурануудай научна шэнжэлгын институдай ахалагша инженер, **Рождественский** Борис Васильевичта, **Чураков** Геннадий Федоровичто, техническэ эрдэмэй кандидат, таһагуудые даагшанар, **Федоров** Виталий Даниловичтэ, лабораториин начальник, энэл институдай хүдэлмэрилэгшэд, **Агуреев** Владимир Никитовичтэ, **Проневич** Валерий Борисовичта, ахамад инженернүүд, **Черемных** Петр Андреевичтэ, техническэ эрдэмэй кандидат, ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ, И. В. Курчатовай нэрэмжэтэ атомна энергиин институдай хүдэлмэрилэгшэд, **Комар** Евгений Григорьевичто, техническэ эрдэмэй доктор, **Самойлов** Борис Николаевичта, физико-математическа эрдэмэй доктор, — хэтэрмэ ехэ хүсэтэй магнитна полинуудай стационарна түхеэрэлгын комплекс байгуулһанай түлөө.

13. **Гришмановский** Виктор Александровичта, техническэ эрдэмэй кандидат, **Столиявский** Михаил Петровичто, хүтэлбэрилхы конструкторнууд, **Иванов** Михаил Петровичто, таһагай начальник, **Мисежников** Георгий Соломоновичто, техническэ эрдэмэй кандидат, ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ, **Черенко** Владимир Дмитриевичтэ, лабораториин начальник, СССР-эй Науканудай академиин П. Н. Лебедевэй нэрэмжэтэ физическэ институдай хүдэлмэрилэгшэд, **Карлов** Николай Васильевичтэ, **Маненков** Александр Алексеевичтэ, физико-математическа эрдэмэй докторнууд, энэл институдай секторнүүдые даагшанар, **Корниенко** Леонид Сергеевичтэ, физико-математическа эрдэмэй доктор, директорэй орлогшо, **Зверев** Георгий Митрофановичтэ, физико-математическа эрдэмэй кандидат, ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ, Москвагай М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ гүрэнэй университедэй ядерна физикын институдай хүдэлмэрилэгшэд, **Штейншлейгер** Вольф Бенционовичто, техническэ эрдэмэй доктор, электронно машина бүтээлгын Москвагай институдай профессор, **Францессон** Андрей Владимировичта, физико-математическа эрдэмэй кандидат, СССР-эй Науканудай академиин радиотехникэ ба электроникын институдай лабораториие даагша, **Жаботинский** Марк Ефремовичтэ, техническэ эрдэмэй доктор, энэл институдай таһагые даагша, — квантова усилительнүүдэй гамма зохёожо, замбуулинай холын дайдада ба радиоастрономидо харилсаа холбооной системэ байгуулһанай түлөө.

14. **Тихонов** Андрей Николаевичта, академик, факультедэй декан, **Бахрах** Лев Давидовичто, СССР-эй Науканудай академиин гэшүүн-корреспондент, профессор, **Свешников** Алексей Георгиевичто, физико-математическа эрдэмэй доктор, кафедрые даагша, **Кременецкий** Семен Давидовичто, физико-математическа эрдэмэй доктор, лабораториие даагша, **Новосартов** Михаил Тимофеевичтэ, техническэ эрдэмэй кандидат, лабораториин начальник, **Чечкин** Александр Витальевичта, физико-математическа эрдэмэй кандидат профессор, **Крицкий** Сергей Васильевичта, хүтэлбэрилхы инженер, М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Москвагай Гүрэнэй университедэй хүдэлмэрилэгшэд, **Дмитриев** Владимир Ивановичта, физико-математическа эрдэмэй доктор, директорэй орлогшо, **Ильинский** Анатолий Серафимовичта физико-математическа эрдэмэй доктор, таһагые даагша, университедэй тоо бодолгоор научна шэнжэлгын түбэй хүдэлмэрилэгшэд, **Поповкин** Василий Ивановичта, техническэ эрдэмэй доктор, Рязаниин радиотехническэ институдай директор, — элшэ хүсэнүүдэй хэмжээе тодорхойлхо шэнэ аргануудые зохёожо элдэб антеннэнүүдые бүтээлгэдэ хэрэглэһэнэй түлөө.

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта).

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол

ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН ТАЛААР СССР-эй 1976 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

(Түгэсхэл. Эхининь 3-дахи нюурта).

15. **Граф** Леонид Эдуардовичта, техническэ эрдэмэй доктор, **Кисилев** Андрей Тимофеевичтэ, техническэ эрдэмэй кандидат, «Геотехникэ» нэгэдэлэй научна үйлэдбэриин СКБ-гэй ахамад конструктор, хүтэлбэрилхы хүтэлбэрилэгшэд, **Коган** Давид Иосифовичто, **Кушелевич** Александр Борисовичто, техническэ эрдэмэй кандидадууд, энэл СКБ-гэй проектнүүдэй ахамад конструкторнууд, **Бугаков** Юрий Дмитриевичтэ, техническэ эрдэмэй кандидат, СССР-эй геологиин министерствын управлениин начальник, **Есентаев** Уалиолл Есентавичта, Казахстанай түбэй геологоуправлениин ахамад инженер, **Миллер** Брно Карловичта, энэл управлениин геолого-шэнжэлгын комплексно экспедициин үрэмдэгшэ, **Лаврешко** Виктор Ивановичта, «Артемгеология» трестын геолого-шэнжэлгын Трудовско экспедициин таhагай начальник, **Щербатков** Николай Дмитриевичтэ, Шалымска геолого-шэнжэлгын экспедициин Таштоголой партиин ахалагша инженер, **Бандурченко** Александр Корнеевичтэ, Феодосийскэ механическа заводой директор, **Манахов** Николай Фроловичто, геолого-шэнжэлгын түхеэрэлгэнүүд болон приборнуудые бүтээдэг заводой слесарь, — геолого-шэнжэлгын хүдэлмэридэ газар үрэмдэхэ ашаг үрэ ехэтэй онол арга зохёон хэрэглэhэнэй түлөө.

16. **Соболев** Георгий Георгиевичтэ, үндэр хада газарай аюул hэргылхэ сэрэгэй частьнуудай бүхэсоюзна управлениин начальник, **Балык** Александр Александровичта, Донецкын аюул hэргылхэ сэрэгэй отрядай командирай орлогшо, **Вишневский** Леонид Денисовичтэ, проектын ахамад конструктор, **Козлюк** Анатолий Ивановичта, техническэ эрдэмэй кандидат, директорэй орлогшо, **Колышенко** Михаил Васильевичта, техническэ эрдэмэй кандидат, лабораторийе даагша, **Кухно** Виктор Ивановичта, ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ, **Краснов** Владимир Васильевичта, слесарь, хадата газарай аюул hэргылхэ талаар научна шэнжэлгын бүхэсоюзна институдай хүдэлмэрилэгшэ, **Лотарев** Владимир Алексеевичтэ, техническэ эрдэмэй доктор, ахамад конструктор, **Цыбульский** Эдуард Петровичто, конструктор, **Шанькин** Иван Ивановичта, хүтэлбэрилхы конструктор, **Зиненко** Владимир Ильичтэ, цехэй начальник, **Юрман** Юрий Михайловичта, цехэй начальнигай орлогшо, научно-техническэ станциин хүдэлмэрилэгшэд — шахтанууд соо гал аюул hэргылхэ зорилгоор инертнэ газуудай генераторнуудые зохёон хэрэглэhэнэй түлөө.

17. **Антонов** Владимир Михайловичта, **Баранов** Владимир Михайловичта, цехүүдэй начальнигууд, **Третьяков** Михаил Андреевичтэ, техническэ эрдэмэй кандидат, таhагай начальник, **Овчинников** Геннадий Елизаровичта, техническэ эрдэмэй кандидат, түрүүн директор байhан, **Фрейдензон** Евгений Захаровичта, техническэ эрдэмэй кандидат, түрүүн ахамад инженер байhан, Нижнетагилай В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ металлургическа комбинадай хүдэлмэрилэгшэд, **Смирнов** Леонид Андреевичтэ, **Фофанов** Аркадий Андреевичтэ техническэ эрдэмэй кандидадууд, хара металлургиин Ураалай научна шэнжэлгын институдай лабораторинуудые даагшанар, **Пастухов** Андрей Ивановичта, техническэ эрдэмэй кандидат, энэл институдай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ, **Шаврин** Сергей Викторовичтэ, техническэ эрдэмэй доктор, СССР-эй Наукануудай академиин Ураалай научна түбэй металлургиин институдай лабораторийе даагша, **Удовенко** Виктор Григорьевичто, Карагандагай металлургическа комбинадай ахамад инженер, **Торшилов** Юрий Васильевичта, СССР-эй хара металлургиин министерствын ахамад мэргэжэлтэ байhан, **Захаров** Анатолий Федоровичто, инженер-металлург, — Нижнетагилай металлургическа комбинадта ехэ хэмжээтэй доменно пеэшэнгүүдтэ шэрэм хайлуулха шэнэ технологи зохёон хэрэглэжэ, үндэр үрэ дүнгүүдые туйлапанай түлөө.

18. **Грин-Гнатовский** Евгений Семеновичто, техническэ эрдэмэй кандидат, Үнгэтэ металлнуудай научна шэнжэлэлгын институдай СКБ-гэй ахамад инженер **Гуськов** Вадим Александровичта, техническэ эрдэмэй кандидат, **Носков** Владимир Дмитриевичтэ, **Самарин** Николай Александровичта, Рязаниин үнгэтэ металлнуудые хайлуулан болбосоруулдаг заводой цехүүдэй начальнигууд, **Ильин** Анатолий Николаевичта, ахамад инженер, **Кирюшкин** Борис Николаевичта, **Шашмурин** Владимир Аркадьевичта, цехүүдэй начальнигуудай орлогшонор, **Поляков** Александр Николаевичта, директор, **Потапов** Михаил Васильевичта, таhагай начальник, **Леонтьев** Анатолий Ивановичта, цехэй прессовщик, **Широков** Александр Сергеевичтэ, цехэй ахалагша хайлуулагша, **Шуваев** Юрий Ефимовичтэ, цехэй начальник байhан, энэл заводой хүдэлмэрилэгшэд — үнгэтэ металлнуудые хайлуулан болбосоруулха талаар Рязаниин заводто оловын холисотой түүхэй эдүүдые болбосоруулха бүтээсэ ехэтэй технологическа процесс болон аппарадуудые зохёон хэрэглэhэнэй түлөө.

19. **Тришевский** Игорь Стефановичтэ, техническэ эрдэмэй доктор, Украинын металлнуудай талаар научна шэнжэлгын институдай директор, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэ, **Воронцов** Николай Михайловичта, техническэ эрдэмэй кандидат, директорэй орлогшо, **Донец** Григорий Васильевичта, экономическа эрдэмэй кандидат, **Мирошниченко** Владимир Ивановичта, техническэ эрдэмэй кандидат, лабораторийе даагша, энэл институдай хүдэлмэрилэгшэд, **Герасько** Василий Григорьевичто, цехэй начальнигай орлогшо, **Карнаухов** Леонид Григорьевичто, ахалагша вальсовщик, **Колесник** Александр Сергеевичтэ, станай мастер, С. Орджоникидзын нэрэмжэтэ «Запорожсталь» заводой хүдэлмэрилэгшэд, **Крылов** Николай Ивановичта, техническэ эрдэмэй доктор, машина бүтээлгын бүхэсоюзна научно-шэнжэлгын ба проектно-конструкторско институдай директорэй орлогшо, **Сидоркевич** Михаил Антоновичто, техническэ эрдэмэй кандидат, энэл институдай таhагые даагша, **Подыминогин** Виктор Сергеевичтэ, Черповецкын металлургическа заводой цехэй начальник, **Хейфец** Григорий Рувимовичта, Старокрамоторскын машина бүтээлгын заводой ахамад инженерэй орлогшо, **Лемпицкий** Виктор Викторовичтэ, техническэ эрдэмэй доктор, СССР-эй хара металлургиин министерствын управлениин начальник, — нугалагдамал прокат үйлэдбэрилхэ промышленна технологи болон түхеэрэлгэнүүдые зохёожо, ажахыда хэрэглэhэнэй түлөө.

20. **Друганов** Александр Борисовичто, ехэ хүүргэнүүдэй проект зохёохо талаар гүрэнэй проектно-институдай проектын ахамад инженер, **Попов** Олег Александровичта, энэл институдай начальник, **Сицкий** Александр Матвеевичтэ, «Центродорстрой» барилгын Москвагай трестын эрхилэгшэ, **Андриадис** Савва Георгиевичто, 862-дохи СУ-гай мастер, **Новиков** Иван Игнатьевичта, 804-дэхи СУ-гай ахалагша прораб, энэл трестын хүдэлмэрилэгшэд, **Залеткин** Сергей Михайловичта, «Мосинжпроект» институдай ахамад конструктор, **Полосин** Анатолий Алексеевичтэ, Москвагай метростройн зургаадахи СМУ-гай ахамад инженер, **Митрафанов** Юрий Михайловичта, техническэ эрдэмэй кандидат, ехэ хүүргэнүүдые бариха талаар бүхэсоюзна трестын эрхилэгшэ, Моисей Мордокови... чальник, **Сычов** П... новичта, хүдэлмэри... шэ, энэл трестын мостоотрядай хү... шэд, **Коломин** С... хайловичта, Моск... шадай депутадууд... ской Соведэй гүйс... митедэй түрүүлэгш... шо. **Соснов** Иван ... вичтэ, транспортн... министр, — Нагат... шадар Москва мүр... баригдаhан хүүрг... тын ба бусад бари... комплексын түлөө.

III. УЧЕБНИГҮҮДЭЙ ТҮЛ...

Дээдэ hургуулинуудта үзэгдэхэ.

1. **Кириллин** Владимир Алексеевичтэ, академик, Москвагай энергетическэ институдай кафедрые даагша, **Сычов** Вячислав Владимировичта, техническэ эрдэмэй доктор, метрологическа албанай бүхэсоюзна научно-шэнжэлгын институдай директор, **Шейндлин** Александр Ефимовичтэ, академик, СССР-эй Наукануудай академиин ехэ температурын институдай директор, — 1974 ондо хэблэгдэhэн — «Техническая термодинамика» гэжэ учебнигэй түлөө.

2. **Логвиненко** Николай Васильевичтэ, ге... ралогическа эрдэ... Ленинградай А. ... вай нэрэмжэтэ ү... верситедэй кафед...

1974 ондо ... хэблэгдэhэн «Пет... осадочных пород (с... методики исследо... жэ учебнигэй т...

3. **Феодосьев** ... Ивановичта, техни... мэй доктор, Моск... Бауманай нэрэм... техническэ училищ... федрые даагша, — ... до долоодохёо ... «Сопротивление м... гэжэ учебнигэй т...

КПСС-эй Центральна Комитедэй секретарь **Л. БРЕЖНЕВ.**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **А. КОСЫГИН.**

Фоторепортаж

СОГТОЙ ХҮХЮУНЭЭР...

Зэдын аймагай Доодо-Бургалтай нютаг тухай мэдэхэгүй хүниие республика дотор олохонь бэрхэтэй хаш. Харьялан урдаhан Зэдэ мүрэнэй эрьедэ түбхинэhэн «Мир» колхозой түб бууса Доодо Бургалтай тосхоной айлнуудай гэрнүүдэй хоолойнуудhаа утаанай гарахань үглөөнэй дуулимда холоhоо элихэнээр харагдадаг. Хэнэйшье мэдэhээр, мүнөө үеын хүдөө тосхон хадаа болбосон түхэлтэй боложо байнхай.

Энэ тосхондо ажаhуугшад баян дэлгэр байдалтай. Үмсын хүнгэн гуша гаран автомашина, зуу гаран мотоцикл эндэ тоологдоно.

Доодо Бургалтайн ажалшадай үхибүүд согтой хүхюунээр хүмүүжүүлэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, энэ тосхондо зуу гаран үхибүүд хүмүүжүүлэгдэдэг сад-ясли бии.

Энэ яслида дүй дүршэлөөр баян, педучилищи дүүргэhэн хүнүүд хүдэлнэ. Жэшээлхэдэ, саадые даагша Долгор Базаровна Меньшикова дүршэлөөр нилээд баян мэргэжэлтэ байха юм. Дарима Жамбаловна Гырылова Улаан-Үдын педучилищи дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр эндэ амжалтатайгаар хүдэлнэ.

Сад-яслиин хүдэлмэрилэгшэд балшар үетэниие hайнаар хүмүүжүүлхын түлөө нилээд оролдолго гаргана. Эндэ малшад болон хонишодой таби гаран үхибүүд түхэреэн сүүдхэдэ саадта байлгагдажа хүмүүжүүлэгдэнэ.

Нилээд сүлөөгүй байhан эхэ, эсэгэнэрынь үхибүүдтээ ехэшье hанаагаа зобонгүй, олоной хэрэгтэ ехэхэн хубитаяа оруулжа, адуу мал үдхэлсэхэ, олошоруулха талаар нилээд амжалтатай байгаа.

Хүүгэдэй энэ сад-яслида хото городойхиhоо дутуугүй түхеэрэлгэнүүд бии. Тусхай мэргэжэлтэй багшанар балшар наhатаниие хүгжэмдэ hургана. Уран зураг, хэб сохилго гэхэ мэтын элдэб наадан болон hамааралгануудта үхибүүд олоороо хабаадалсана.

Ингэжэ Доодо Бургалтай нютагай үхибүүд тосхонойнгоо сад-яслида hайнаар хүмүүжүүлэгдэнэ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВ.

Зурагууд дээрэ: 1. Хүгжэмэй багша Ольга Цыденова үхибүүдтэ шэнэ дуу заажа үгэнэ. 2. Хүүгэд өөhэдынгөө дуратай куклануудтаяа байна.

АВТОРАЙ **фото.**

НЮТАГУУДАЙ НЭРЭНҮҮД ТУХАЙ

Республикымнай аймагуудта олон ондоо нэрэтэй нютагууд байдаг. Тэдэнэй нэрэнүүдэй ямар удхатай байhан тушаа, яагаад тиимэ нэрэтэй болоhон тухай манай газетын уншагшад hонирходог байна. Уншагшадайнгаа асуудалнуудта харюу болгон, Хяагтын аймагай зарим нютагуудай нэрэнүүдэй тайлбарине эндэ толилбобди.

ТАМИР — Хяагтын аймагай томо тосхонуудай нэгэн мүн. Тэндэ гол түлэбородууд үни удаанай ажаhуудаг юм. XVIII зуун жэлдэ энэ тосхондо Иван гэжэ нэрэтэй ород яhанай түмэршэ дархан ажаhууhан юм гэхэ. Дүтын нютагуудай буряад угсаатанай дунда тэрэ ехэ хүндэтэй хүн байгаа: тэдэнэй энэ тэрэ захилые жэнишэдгүй дүүргэдэг hэн ха. Тиимэ hэн тула «түмэршэ дархан» гээд суутай болоо. «Тамир» гэhэн нютагай нэрэ «түмэр» гэжэ үгэhөө гараа гээд түүхэшэд багсаадаг байна.

Энэ тосхондо түмэр шудхадаг урданай пеэшэнгүүдэй үлөөдэhэн олдонхой. Тамир тосхондохи дүтын газарнуудые археолог Ю. Д. Талько Гринцевич анха түрүүн шэнжэлhэн байгаа. Революциин урда тээ эндэ волостиин управлени, сүмэ церковно-приходско hургуули байhан юм. Тэрэ hургуулида гол түлэб нютагай хулаагуудай арба-хорин үхибүүн hурадаг байгаа.

Мүнөө Тамир тосхондо республикын томо, экономикынгоо талаар хүгжэнги ажахынуудай нэгэн «Родина» колхоз түбхинэнхэй. Эндэхи колхозниктуудай hуудал байдал баян дэлгэр болоо. Тосхондо сельскэ Совет, сельпо, амбулатори, дунда hургуули, соёлой байшан, арадай музей бии юм.

ШАРА-ГОЛ — баhал ородуудай ажаhуудаг томо тосхон. Сүхэ мүрэниие зубшаhан энэ тосхондо урдань нүүдэл ажабайдалтай буряадууд ажаhуухан (революционер Цыремпил Ранжуров энэ тосхондо түрэhэн) юм. Хабартаа Сүхэ мүрэниие зубшан шара сэсэгүүд угаа олоор ургадаг байhан. Тиимэhээ тэндэхи нютагаа «Шара гол» гээд нэрлэhэн байгаа.

XVIII зуун жэлдэ энэ нютагта ород яhатан нүүжэ ерэhэн түүхэтэй. Тэдэнэр лэ шэнэ газар элдүүрилжэ, ороohото ургамалнуудые тарижа эхилээ. Тэдэнэй жэшээгээр дүтын нютагуудай буряадууд тариан ажал эрхилжэ эхилhэн юм.

Мүнөө Шара-гол тосхон Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой түб hуурин болонхой.

ТАБАНГУТ. Эндэ урдань 25—30 үрхэтэ айл ажаhууhан юм. Табангудууд Монгол оронhоо нүүжэ ерээд, мүнөөнэй Хяагтын адаг тосхонhоо холо бэшэ түбхинэжэ, ородой албатан болоhон байгаа. «Табангудууд гүрэнэй хилые эрхим hайнаар сахина», — гээд Хяагта хотын үндэhэ hуури 1.727 ондо табиhан Савва Рагузинский онсолон тэмдэглэhэн байдаг.

Табангудууд Хяагтын адагта нүүжэ ошонхой, мүнөө «Пограничный» совхоздо ажаллана.

УЛАДЫЙ — ород тосхон. Энэ нютагта дүтэхэнэ улаан үнгэтэй шабар байhан юм. Тэрээгээр нютагай хүн зон абдарнуудаа, гэрэйнгээ ханануудые болон бусад юумэнүүдые шэрдэдэг байгаа. Тиимэhээ «улаан» гэhэн үгэhөө уламжалан энэ тосхон «Уладый» гээд нэрлэгдэhэн байгаа бшуу.

Мүнөө «Уладый» тосхондо Худэриин совхозой нэгэ отделени түбхинэнхэй.

А. БАНЗАРАКСАЕВ,
Хяагта городой 1-дэхи дунда hургуулиин географиин багша, СССР-эй географическа обществын бодото гэшүүн.

Асуугты, **ХАРЮУСАХАБДИ**

Хилын саанаhаа
радио • телефон • телеграф

БАТА НЭГЭДЭЛЭЙ ЖАГСААЛ

Агууехэ Октябриин 59 жэлэй ойтой дашарамдуулан, СССР-тэ, харин оронуудта болоhон баяр жабхаланта hайндэр тухай мэдээсэлнүүд дэлхэйн бүхы газетэнүүдтэ толилогдоно, радио ба телевиденеэр дамжуулагдана. Москвагай Улаан талмай дээрэ болоhон сэрэгэй парад, ажалшадай жагсаал Советскэ Союзай эб найрамдал хүсэжэ байhые, шахардуу байдал hулаpуулхые оролдожо, КПСС-эй ЦК-гай Пленум ба СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталагдан абтаhан түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ Совет оронини хүгжөөхэ даабаринуудые ороной хүн зоной бэелүүлхээр эрид шиидэнги байhые элирхэйлэн харуулаа гээд гадаадын хэблэл мэдээсэлнүүд, шэнжэлэлнүүд соогоо тэмдэглэнэ.

Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо болоhон hайндэрэй уулзалгын үедэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые гадаадын олониитэ, хэблэлэй органууд үргэнөөр шэнжэлнэ.

БЕРЛИН. Улаан талмай дээрэ болоhон парад ба ажалшадай жагсаал ленинскэ партияа тойрон жагсаhан совет арадай бата нэгэдэлэй, хүсэ шадалдаа этигэн найдажа байлгын, коммунизм байгуулгын ба дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгын агууехэ зорилгонуудые бэелүүлхээр эрид шиидэнги байлгын шэнэ толотомо гэршэ тэмдэг болоо гэжэ Л. И. Брежнев мэдүүлбэ гээд «Нойес Дойчланд» газетэ бэшэнэ.

ВАРШАВА. Совет гүрэнэй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойдо совет арад алхаж оробо. Энэнь хүдэлмэриин, коммунис байгуулалтын бүхы участогуудта шэнэ амжалтануудые туйлажа, орожо ерэхээ байhан алдарта ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэhэн харюусалга бидэнэртэ даалгана гээд Л. И. Брежневэй хэлэhэниинь ехэ удха шанартай байна гэжэ «Трибуна люду» газетэ тэмдэглэнэ.

ПРАГА. Агууехэ Октябриин социалис революци бүхы дэлхэй дээрэ социализм ба эб найрамдалай илахын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүн түрэлтэнэй урда шэнэ үе саг 59 жэлэй урда тээ нээгээ hэн гэжэ «Руде право» газетэ бэшэнэ. Агууехэ Октябриин ойн hайндэрые тэмдэглэлгэ энээниие үшөө дахин элирхэйлэн гэршэлбэ.

БЕЛГРАД. Октябриин үзэл сурталнууд дэлхэй дээрэ болоhон революционно, түрүү үзэлтэй бүхы хубилалтануудта бэелжэ байна гээд СКЮ-гэй орган «Коммунист» журнал бэшэнэ. Октябриин революци хүдэлмэришэн ангиин, революционно ба түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй ажал ябуулгада таарамжатай hайн байдал байгуулаа.

ХАНОЙ. Ленинэй хэтэдээ мүнхэ туг доро дабшахадаа, Россин хүдэлмэришэн анги бүмбэрсэг дэлхэйн зургаанай нэгэ хуби дээрэ социалис революциие түрүүлэн илалтада хүргөө hэн гэжэ ПТВ-гэй ЦК-гай орган — «Нян зан» газетэ бэшэнэ. КПСС-эй хүтэлбэри доро Совет ороной хүдэлмэришэн анги, бүхы ажалша арад социализм ба коммунизм тээшэ харгы хүн түрэлтэндэ гаргажа ябана.

УЛААН-БААТАР. Агууехэ Октябриин социалис революциин 59 жэлэй ойдо зорюулагдаhан олоной хабаадалгатай митинг, ажалшадай hайндэрэй жагсаал Монголой ниислэл хотын түбэй талмай дээрэ болобо.

МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Ч. Сурэн митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Агууехэ Октябриин революционно суртал hургаалнууд монгол арадай сүлөөрэлгын тэмсэлдэ, МНР-тэ социализм байгуулгада айхабтар ехэ нүлөө үзүүлээ гэжэ тэмдэглээ.

ВЬЕНТЬЯН. Агууехэ Октябриин 59 жэлэй ойн хүндэлэлдэ Лаосой-Советскэ Союзай хани барисаанай митинг Лаосой ниислэл хотодо болобо. Лаосой Арадай-революционно партиин ЦК-гай гэшүүд, правительствын министрнүүд, Верховно Арадай суглаанай депутадууд, ниитын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд тэрээндэ хабаадаhан байна.

РИМ. Агууехэ Октябриин социалис революциин 59 жэлэй ойдо зорюула... олоной хабаадалгатай ... эндэ болобо. Итали... партиин хүтэлбэри... шүүн Р. Тривелли ... шадта хандан үгэ х... хүдэлмэришэн ангиин, ниитэ ажалшадай т... Агуу Октябрь туй... үүргэ дүүргээ гэжэ ... лээ.

БУЭНОС-АЙРЕС. ... оной ноябриин 7-ной ... хүн түрэлтэнэй түү... тан үзэгүүдээр б... хэтэдээ үлэхэ юм г... гентинын Коммунис ... эмхидхэн байгуулагша... гэн Родольфо Гиоль... дүүлээ. СССР-эй эб ... далта политикын аша... хэй дээрэхи хүсэнүү... сүүри социализмын, ... рамдалай, шахардуу ... hулаpуулгын. гүр... хоорондохи hайн hай... шэ ёhоной харилсаа... туhада хубилhан ба...

НЬЮ-ЙОРК. Агуу... тябриин социалис р... циин 59 жэлэй ойн ... дэ зорюулагдаhан ... США-гай индус... ехэ түбүүдэй нэгэн — ... го хотодо болобо. ... риин революци дэлх... түрүүшын социал... ниие байгуулаа ... кан-совет хани ба... национальна Совед... лениин түрүүлэгшэ ... лиш митинг дээрэ ү... дээ мэдүүлээ. КПС... гай октябриин Плен... КПСС-эй ЦК-гай Г... на секретарь Л. И. Б... вэй хэлэhэн үгэ ам... цуудай сэдьхэл ехээр ... гөө гэжэ тэрэ хэлэбэ.

(ТА...)

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. Польшын Арадай Республикын партийно гүрэнэй делегациин СССР-тэ ерээд байhан тухай.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Ажабайдалаа мүнөөдэртөй жэшэн» — В. Алешинагай статья. Түрэл орон доторнай. АПН-эй материал.

Гурбадахи хуудаhанда. Үнэн зүрхэнэй, аха дүүгэй оршон байдалда. (Түгэсхэл). Бүмбэрсэг дэлхэйн шэнэ hонин.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Соёл культурын шэнэ hонин» — суглуулбари. Эмшэлэгшын хөөрэлдөөн. Нютаг нютагай hонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 9.30 — Ф. М. Достоевский — «Преступление и наказание». 10.40 — «Советскэ Союз тухай хари гүрэнэй айлшадай hанамжа». 10.55 — Совет милициин үдэртэ зорюулагдаhан концерт. 13.50 — Забhарлалга. 14.00 — Шэнэ hонин. 14.10 — «Спортлотогой» тираж. 14.20 — Анголын Арадай Республикын бэеэ дааhан байдалтай болоhоор нэгэ жэлэй ой гүйсэбэ. «Анголын фронт» гэhэн баримтата фильм. 15.05 — «Человек родился» — уран hайханай фильм. 16.35 — «Уран шүлэг». Б. Ахмадулина. Останкинай концертнэ студида. 18.00 — «Время». 18.30 — Забhарлалга. 18.40 — «С любовью к женщине» — О. Фельцманай, Р. Гамзатовай шүлэгүүдээр зохёогдоhон дуунууд. 19.00 — «КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй (1976 он) шиидхэбэринүүдээр социалис ажалай хүгжэлтэ».

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Ажалай түрүүшүүлдэ үгэ үгтэнэ». 20.00 — «Анголын Арадай Республика» (буряадаар). 20.20 — Телевизионно hонин. 20.40 — Түрэлхидтэ телеуниверситет (буряадаар).

«Орбита». 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Анголын фронт» — баримтата фильм. 22.00 — «Комсомолой дуунууд». 22.10 — «Заповедный остров» — телевизионно баримтата фильм. «Человек родился» фильм. 23.50 — ... га. 24.00 — «В... — Совет милици... зорюулагдаhан ... дохи отделени)

ХОЁРДОХИ ПРО...

Улаан-Үдэ. 18.0... манах кинопут... 18.20 — «Шинии ... даhануудаар». «Не... бирь тухай». «Элүүр энхэ бай... лежурнал.

«Орбита». 19.30 ... милициин үдэртэ ... даhан концерт. «Спортлотогой» ...

Улаан-Үдэ. ... «Третий» — уран... фильм.

Редакторай ...
М. Н. НИМ...

Манай адрес, те...

Индекс: 670000, ... Удэ, ул. Ленина. ... фоны: редактор... приемная — 2-54-93, ... дактора — 2-68-08, ... дактора — 2-62-62, ... ретаря — 2-50-52, ... ат — 2-66-76, отде... тийной жизни — 2-6... ского хозяйства ... 2-63-86, пропаган... гации — 2-56-23, пр... ности и строит... 2-61-35, советск... гельства и быта ... культуры в школ... писем и селькоров ... информации — 2-3... щественная пр... 2-56-62, машинное ... 2-57-63, коррес... 2-35-95.